

Brenna - sita natury



# RAPORT

O STANIE GMINY  
BRENNNA ZA 2023 ROK



Szanowni Państwo,

Przekazuję na Państwa ręce raport opisujący stan naszej gmin na koniec 2023 r. Ze względu na wynikającą z wyborów samorządowych zmianę na stanowisku Wójta Gminy Brenna oraz zmianę 11 z 15 członków rady Gminy jest to raport nietypowy. Stan materialny naszej gminy i jakość jej funkcjonowania wynikają z działań poprzednich organów. Natomiast ocenie będzie poddawany organ aktualnie przedkładający raport. Stąd chciałbym polecić Państwa szczególnej uwadze podsumowania i wnioski oraz wyróżnione wartości w danych statystycznych. Same informacje opisowe i dane statystyczne stanowią podsumowanie działalności Wójta Gminy Brenna w 2023 roku, a jednocześnie będą punktem odniesienia dla efektów naszej pracy nad realizacją planów i projektów.

Opracowanie:

Urząd Gminy Brenna

Brenna, 2024 r.

## Spis treści

<b>I Wprowadzenie</b> .....	<b>4</b>
I.1 Podstawa prawna .....	4
I.2 Metodyka opracowania .....	5
I.3 Struktura dokumentu.....	6
I.4 Wykaz źródeł.....	8
I.5 Charakterystyka Gminy Brenna.....	8
I.6 Gmina Brenna w liczbach w latach 2020-2023 .....	12
<b>II Sytuacja w Gminie Brenna w 2023 roku</b> .....	<b>16</b>
II.1 Realizacja polityki finansowej.....	16
II.2 Realizacja polityki inwestycyjnej .....	25
II.3 Projekty realizowane z udziałem środków zewnętrznych .....	28
II.4 Sytuacja gospodarcza.....	31
II.5 Sytuacja demograficzna .....	31
II.6 Realizacja polityki w zakresie gospodarki odpadami.....	32
II.7 Realizacja polityki oświatowej i kulturalnej.....	34
II.8 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna .....	47
II.9 Ochrona środowiska .....	55
II.10 Działania na rzecz bezpieczeństwa .....	57
II.11 Analiza bieżącego utrzymania dróg.....	62
II.12 Analiza udzielonych i rozliczonych dotacji przez organizacje pozarządowe.....	63
II.13 Administracja .....	65
II.14 Uchwały Rady Gminy .....	65
II.15 Inne działania .....	67
<b>III Podsumowanie</b> .....	<b>69</b>
III.1 Wnioski .....	70
<b>Spis tabel</b> .....	<b>72</b>



## I Wprowadzenie

Raport o stanie gminy jest podsumowaniem najważniejszych działań, które miały miejsce w Gminie Brenna w roku 2023 i zgodnie z przepisami prawa stanowi podstawę debaty kończącej się głosowaniem nad udzieleniem wójtowi wotum zaufania. Dzięki swej zawartości, dokument pozwala na obiektywną ocenę panującej sytuacji, przez co staje się instrumentem monitoringu i ewaluacji polityki rozwoju lokalnego. Każda kolejna edycja raportu – dostarczając informacji porównawczych – może stanowić także wkład do analiz w ujęciu dynamicznym.

Raport, poza celem informacyjno-sprawozdawczym, zwiększa poziom zaangażowania mieszkańców w sprawy gminy i umożliwia im kontrolę organów władzy, m.in. przez ustawowy mechanizm debaty nad raportem.

W kolejnych podrozdziałach określono szczegółowo umocowania prawne, metodologię opracowania, strukturę dokumentu, a także podano wykaz dokumentów źródłowych. Część wprowadzającą kończy syntetyczna charakterystyka Gminy Brenna z wykorzystaniem podstawowych wskaźników opisujących jej sytuację społeczno-ekonomiczną.

### I.1 Podstawa prawna



Konieczność przygotowania raportu o stanie gminy wynika z zapisów art. 28aa ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609) wprowadzonego ustawą z 11 stycznia 2018 r. o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. 2018 poz. 130).

Szczegółowe wytyczne dotyczące raportu, zawarte we wspomnianym akcie prawnym, wskazują, że:

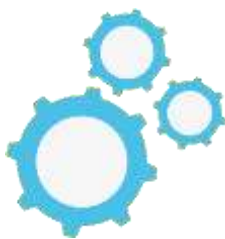
1. Wójt (burmistrz) co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie gminy raport o stanie gminy.
2. Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy.
3. Rada gminy może określić w drodze uchwały szczegółowe wymogi dotyczące raportu.
4. Rada gminy rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała w sprawie udzielenia lub nieudzielenia wójtowi wotum zaufania. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie gminy przeprowadza się debatę.
5. W debacie nad raportem o stanie gminy radni zabierają głos bez ograniczeń czasowych.

6. W debacie nad raportem o stanie gminy mogą zabierać głos mieszkańcy gminy. Mieszkaniec, który chciałby zabrać głos, składa do przewodniczącego rady pisemne zgłoszenie, poparte podpisami:
- w gminie do 20 000 mieszkańców – co najmniej 20 osób;
  - w gminie powyżej 20 000 mieszkańców – co najmniej 50 osób.
- Zgłoszenie składa się najpóźniej w dniu poprzedzającym dzień, na który została zwołana sesja, podczas której ma być przedstawiany raport o stanie gminy. Mieszkańcy są dopuszczani do głosu według kolejności otrzymania przez przewodniczącego rady zgłoszenia. Liczba mieszkańców mogących zabrać głos w debacie wynosi 15, chyba że rada postanowi o zwiększeniu tej liczby.
7. Po zakończeniu debaty nad raportem o stanie gminy rada gminy przeprowadza głosowanie nad udzieleniem wójtowi wotum zaufania. Uchwałę o udzieleniu wotum zaufania rada gminy podejmuje bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady gminy. Niepodjęcie uchwały jest równoznaczne z podjęciem uchwały o nieudzieleniu wójtowi wotum zaufania.
8. W przypadku nieudzielenia wójtowi wotum zaufania w dwóch kolejnych latach rada gminy może podjąć uchwałę o przeprowadzeniu referendum w sprawie odwołania wójta.

W kontekście uwarunkowań Gminy Brenna należy podkreślić, że:

Mieszkańcy chcący wziąć udział w debacie nad raportem o stanie gminy, ze względu na liczbę mieszkańców, są zobowiązani do przekazania przewodniczącemu rady gminy pisemnego zgłoszenia popartego minimalnie dwudziestoma podpisami.

## 1.2 Metodyka opracowania



Prace analityczne podjęte w związku z przygotowaniem raportu objęły trzy główne rodzaje aktywności. Były to: analiza danych wtórnych dostępnych w statystyce publicznej, analiza danych pozyskanych z dokumentów i baz Urzędu Gminy w Brennej oraz analiza jakościowa.

1

Analiza danych dostępnych w statystyce publicznej (tj. w Banku Danych Lokalnych GUS i bazie Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Jaworznie). Zebrane dane posłużyły do zarysowania tła przemian społeczno-gospodarczych w Gminie Brenna. Ze względu na specyfikę działania statystyki publicznej granicznym momentem pełnej dostępności danych był 2022 r. Brakujące informacje uzupełniono danymi z zasobów Urzędu Gminy w Brennej.

2

Analiza opierała się na danych pozyskanych ze sprawozdań, baz i raportów Urzędu Gminy w Brennej, w tym również danych podlegających publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej. Informacje te były kluczowe z punktu widzenia istoty raportu i pozwoliły na prezentację działań i efektów w poszczególnych obszarach zadań samorządu. Skoncentrowano się tu na rzeczowej realizacji gminnych dokumentów planistycznych oraz rzeczowej realizacji zadań wynikających z ustawy o samorządzie gminnym.

3

Analiza jakościowa. W proces badawczy zaangażowano osoby odpowiedzialne za wdrażanie poszczególnych polityk lokalnych. W trakcie opracowywania kontaktowano się z poszczególnymi referatami i jednostkami organizacyjnymi gminy. Z przedstawicielami samorządu zostały przeprowadzone wywiady umożliwiające dokonanie jakościowej oceny działania gminy w 2023 r. Stanowiły one podstawę formułowania wniosków i rekomendacji wpisujących się w faktyczny kontekst i uwarunkowania Gminy Brenna.

### 1.3 Struktura dokumentu



Treść raportu bezpośrednio odnosi się do zadań nałożonych na samorząd gminny art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 609). Zgodnie z jego treścią, zadania własne gminy obejmują sprawy:

1. ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;
2. gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;
3. wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz;
4. działalności w zakresie telekomunikacji;
5. lokalnego transportu zbiorowego;
6. ochrony zdrowia;
7. pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;

8. wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
9. gminnego budownictwa mieszkaniowego;
10. edukacji publicznej;
11. kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami;
12. kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;
13. targowisk i hal targowych;
14. zieleni gminnej i zadrzewień;
15. cmentarzy gminnych;
16. porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego;
17. utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
18. polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;
19. wspierania i upowszechniania idei samorządowej, w tym tworzenia warunków do działania i rozwoju jednostek pomocniczych i wdrażania programów pobudzania aktywności obywatelskiej;
20. promocji gminy;
21. współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571);
22. współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Na potrzeby raportu zadania realizowane przez gminę pogrupowane zostały w czternaście bloków tematycznych. W opisie struktura każdego z nich jest podobna i zawiera:

- charakterystykę sytuacji w danym obszarze wraz z analizą danych,
- spostrzeżenia stanowiące podsumowanie sytuacji w danym obszarze i podstawę do formułowania rekomendacji w zakresie prowadzenia polityk w każdym z nich.

#### I.4 Wykaz źródeł



##### Wykaz źródeł:

- Bank Danych Lokalnych – Główny Urząd Statystyczny, <https://bdl.stat.gov.pl/BDL/start>
- Strona BiP Gminy Brenna <https://bip.brenna.org.pl>

##### Wykaz dokumentów:

- Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Brenna za 2023 rok;
- Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Brenna;
- Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Brenna za rok 2023;
- Informacja o stanie realizacji zadań oświatowych organu prowadzącego za rok szkolny 2022/2023;
- Sprawozdanie z działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Brennej za 2023 r.;
- Sprawozdanie z wykonania planu finansowego Ośrodka Promocji, Kultury i Sportu Gminy Brenna za 2023 r.;
- Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Brennej za rok 2023;
- Informacja Komendanta Komisarjatu Policji w Skoczowie o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gmin Skoczów, Brenna, Dębowiec za rok 2023;
- Informacja o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Brenna za 2023, rok oraz Bezpieczeństwo przeciwpożarowe – bezpieczeństwo w Gminie Brenna za 2023 r.

#### I.5 Charakterystyka Gminy Brenna

Brenna leży w południowej części województwa śląskiego, w powiecie cieszyńskim. Powierzchnia gminy wynosi 95 km<sup>2</sup>. Gmina nie posiada jednostek pomocniczych w postaci sołectw, natomiast składa się z miejscowości: Brenna, Górki Wielkie, Górki Małe. Gmina Brenna bezpośrednio graniczy ze Skoczowem, Jasienicą, Jaworzem, Szczyrkim, Wisłą, Ustroniem oraz Bielskiem-Białą. Strukturę przestrzenną gminy wyznaczają dwie rzeki – Brennica oraz Leśnica. Poniżej przedstawiono nazwy niektórych części wsi (przysiółków):

- |             |              |              |
|-------------|--------------|--------------|
| • Węgierski | • Leśnica    | • Kretowskie |
| • Lachy     | • Pinkas     | • Parszywiny |
| • Bukowa    | • Spalona    | • Szpotawice |
| • Chrobaczy | • Zamilerze  | • Bucze      |
| • Hołcyna   | • Zalesie    | • Sojka      |
| • Centrum   | • Nowy Świat |              |



Mapa Gminy Brenna



Źródło: [https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Plik:Brenna\\_\(gmina\)\\_location\\_map.png](https://pl.m.wikipedia.org/wiki/Plik:Brenna_(gmina)_location_map.png)

Podstawowe dane statystyczne opisujące sytuację Gminy Brenna w latach 2019-2021 zestawione są w poniższej tabeli.

Tabela 1. Podstawowe dane ilościowe – Gmina Brenna

I.p.		Dane za 2020 r.	Dane za 2021 r.	Dane za 2022 r.
1	Liczba ludności	11 100 osób	11 721 osób	11 814 osób
2	Powierzchnia	95 km <sup>2</sup>	95 km <sup>2</sup>	95 km <sup>2</sup>
3	Liczba sołectw	-	-	-
4	Liczba miejscowości	3	3	3
5	Gęstość zaludnienia	116 osób	123 osoby	123,6 osoby
6	Kobiety na 100 mężczyzn	103 osoby	101 osób	101,9 osób
7	Dochód gminy ogółem na 1 mieszkańca	5 186,74 zł/os.	6 803,99 zł/os.	5611,87 zł/os.
8	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	3,6%	3,3%	3,6%

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS

Gmina Brenna znajduje się na obszarze Euroregionu „Śląsk Cieszyński”, którego celem jest szeroko rozumiany rozwój regionu, wymiana doświadczeń, wspieranie kultury, oświaty, sportu oraz wspólne rozwijanie transportu, komunikacji i łączności w regionie. Jednocześnie Gmina Brenna jest członkiem m.in. Stowarzyszenia LGD Cieszyńska Kraina, zrzeszającego 12 gmin, Stowarzyszenia Samorządowego Ziemi Cieszyńskiej czy też Stowarzyszenia „Aglomeracja Beskidzka” (priorytetowe działania organizacji będą związane z kontynuacją Regionalnych Inwestycji Terytorialnych i pozyskiwaniem innych środków zewnętrznych na wspólne przedsięwzięcia). Pod kątem komunikacyjnym Brenna oddalona jest o 8 km od drogi ekspresowej S52 Cieszyn – Bielsko-Biała oraz DK81 łączącej Wisłę i Katowice.

Początki osadnictwa w obecnych granicach gminy sięgają XIV wieku, kiedy w źródłach wzmiankowano nazwę wsi Górki. Krajobraz kulturowy terenu został ukształtowany przede wszystkim za sprawą wypalania lasów pod uprawę roli, hodowlę bydła i pasterstwo.

W zasobach przyrodniczych gminy należy podkreślić istotną rolę rzek Brennicy i Leśnicy, które stanowią oś hydrologiczną Brennej, a potencjalnie mogą stanowić zagrożenie powodziowe. Na terenie gminy zlokalizowany jest cenny przyrodniczo obszar Natura 2000, Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego, Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Góra Bucze oraz liczne pomniki przyrody ożywionej, m.in. dąb szypułkowy rosnący w Górkach Wielkich w przysiółku Szpotawice, rosnący na Górze Bucze jarzęb szwedzki oraz jodła pospolita rosnąca na stokach góry Kotarz w Brennej Hołcynie, która jest drugą co do grubości jodłą w Polsce. Jako pomniki przyrody nieożywionej wymienia się 4 jaskinie zlokalizowane na terenie Gminy Brenna.

Na terenie Gminy Brenna znajduje się także wiele zabytków i obiektów kultury. Wśród nich należy wymienić przede wszystkim te, które zostały wpisane do rejestru zabytków. Są nimi:

- Brenna, kościół parafialny p.w. Jana Chrzciciela wraz z cmentarzem przykościelnym, ul. Ks. Juroszka,
- Brenna, plebania przy kościele parafialnym, ul. Ks. Juroszka 7,

- Brenna, Beskidzki Dom Zielin „Przytulnia” (dawniej Stare Kino), ul. Wyzwolenia 69,
- Górki Wielkie, gotycki kościół parafialny p.w. Wszystkich Świętych, ul. Pod Zebrzydkę 6,
- Górki Wielkie, Dwór Kossaków z parkiem, ul. Stary Dwór 4,
- Górki Wielkie, Zespół -Stanica Harcerska, obejmująca 3 pawilony i założenie parkowe, ob. baza obozowo-szkoleniowa ZHP „Pod Buczem”.

Współcześnie, istotnym czynnikiem kształtującym charakter gminy jest ruch turystyczny. Na terenie gminy znajduje się wiele rozproszonych, niewielkich obiektów zakwaterowania turystycznego – przede wszystkim pensjonaty, hotele, zajazdy, ośrodki wypoczynkowe, kwatery prywatne oraz gospodarstwa agroturystyczne. Brak jest dużych obiektów hotelowych o wysokim standardzie, umożliwiających obsługę dużych imprez typu konferencje, targi, szkolenia.

## I.6 Gmina Brenna w liczbach w latach 2020-2023

Tabela 2. Brenna w liczbach w latach 2020-2023

L.p.	Nazwa wskaźnika	Opis	Jednostka	Źródło	2020	2021	2022	2023*
					wartość	wartość	wartość	wartość
<b>Demografia</b>								
1	Liczba ludności	Wskaźnik obrazuje liczebność populacji	os.	Bank Danych Lokalnych	11 719	11 721	11 814	bd
2	Urodzenia żywe	Zmienna wskazuje roczną liczbę urodzeń	os.	Bank Danych Lokalnych	102	117	101	bd
3	Zgony ogółem	Zmienna wskazuje roczną liczbę zgonów	os.	Bank Danych Lokalnych	174	173	149	bd
4	Przyrost naturalny	Wskaźnik obrazuje różnicę pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów. Wartość dodatnia, świadczy o wzroście liczebności populacji natomiast ujemna o tzw. ubytku naturalny	os.	Bank Danych Lokalnych	-72	-56	-48	bd
5	Przyrost naturalny na 1000 mieszkańców	Wartość wskaźnika została obliczona na podstawie stosunku wartości przyrostu naturalnego do liczby mieszkańców	os.	Bank Danych Lokalnych	-6,18	-4,8	-4,09	bd
6	Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	Wartość wskaźnika obrazuje zmiany demograficzne w danej populacji (starzenie się lub reprodukcję populacji)	os.	Bank Danych Lokalnych	73,3	73,2	72,8	bd
7	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym	Wartość wskaźnika przedstawia odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym (do 18 roku życia) w ogólnej liczbie mieszkańców	%	Bank Danych Lokalnych	17%	20,7%	20,6%	bd
8	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	Wartość wskaźnika przedstawia odsetek osób w wieku produkcyjnym (dla kobiet 18-59 lat, dla mężczyzn 18-64 lat) w ogólnej liczbie mieszkańców	%	Bank Danych Lokalnych	61%	57,7%	57,9%	bd
9	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	Wartość wskaźnika przedstawia odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (dla kobiet 60 lat i więcej lat, dla mężczyzn 65 lat i więcej) w ogólnej liczbie mieszkańców	%	Bank Danych Lokalnych	22%	21,6%	21,5%	bd
<b>Migracje</b>								
10	Saldo migracji wewnętrznych	Zmienna obliczona na podstawie różnicy liczby osób zameldowanych i wymeldowanych w ramach ruchu wewnętrznego (w granicach RP)	os.	Bank Danych Lokalnych	99	46	144	bd
11	Saldo migracji zagranicznych	Zmienna obliczona na podstawie różnicy liczby osób zameldowanych i wymeldowanych w ramach ruchu zewnętrznego	os.	Bank Danych Lokalnych	7	4	-1	bd
<b>Gospodarka</b>								
12	Liczba podmiotów gospodarczych	Zmienna wskazuje liczbę podmiotów gospodarczych w gminie	szt.	Bank Danych Lokalnych	1360	1451	1508	1565

13	Udział podmiotów wyrejstrowanych w ogólnej liczbie podmiotów wpisanych do rejestru REGON	Wskaźnik obrazuje dynamikę liczby podmiotów gospodarczych, wskazując na rozwój, stagnację lub regresję	%	Bank Danych Lokalnych	3,7	3,1	5,1	3,8
14	Podmioty wpisane do rejestru na 1000 ludności	Zmienna opisuje stosunek liczby podmiotów gospodarczych do liczby mieszkańców	szt.	Bank Danych Lokalnych	116	124	128	bd
15	Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	Wskaźnik przedstawia dynamikę rozwoju gospodarczego	szt.	Bank Danych Lokalnych	95	105	91	84
16	Jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	Wskaźnik przedstawia dynamikę rozwoju gospodarczego	szt.	Bank Danych Lokalnych	43	39	66	50
<b>Sektor obywatelski</b>								
17	Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 1000 mieszkańców	Zmienna obrazuje liczbę podmiotów sektora obywatelskiego w stosunku do liczby mieszkańców	szt.	Bank Danych Lokalnych	2,82	3,07	3,22	bd
18	Nowo zarejestrowane fundacje, stowarzyszenia, organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	Zmienna obrazuje dynamikę liczby podmiotów sektora obywatelskiego	szt.	Bank Danych Lokalnych	2	3	3	1
<b>Gospodarka odpadami</b>								
19	Odpady selektywnie zebrane w ciągu roku	Wskaźnik prezentuje masę odpadów zebranych selektywnie (z podziałem na materiały z których zostały wytworzone) w ciągu roku	tony	Bank Danych Lokalnych	1523,67	1921,2	1788,54	bd
20	Odpady zebrane selektywnie w relacji do ogółu odpadów	Zmienna obrazuje odsetek odpadów zebranych selektywnie w ogólnej masie odpadów	%	Bank Danych Lokalnych	40,6	49,1	47,3	bd
21	Masa wytworzonych odpadów komunalnych przez jednego mieszkańca	Wskaźnik obrazuje dynamikę masy zebranych odpadów w przeliczeniu na mieszkańca	kg	Bank Danych Lokalnych	322	335	322	bd
<b>Czytelnictwo</b>								
22	Biblioteki i filie	Wskaźnik prezentuje liczbę bibliotek wraz z filiami na terenie gminy Brenna	szt.	Bank Danych Lokalnych	2	2	2	2
23	Czytelniczy bibliotek publicznych na 1000 ludności	Zmienna prezentuje dynamikę liczby czytelników w stosunku do liczby ludności	szt.	Bank Danych Lokalnych	116	114	119	bd
24	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	Wskaźnik obrazuje zaangażowanie w czytelnictwo, wyrażone liczbą książek wypożyczonych przez statystycznego czytelnika	wol.	Bank Danych Lokalnych	22,3	35	34,6	bd
25	Czytelniczy w ciągu roku	Zmienna prezentuje dynamikę liczby osób wypożyczających książki	os.	Bank Danych Lokalnych	1349	1329	1402	bd
<b>Oświata</b>								
26	Oddziały w szkołach	Wskaźnik prezentuje dynamikę liczby oddziałów (klas) we wszystkich placówkach oświatowych	szt.	Bank Danych Lokalnych	53	52	51	bd



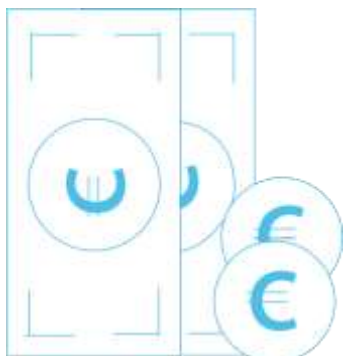
27	Uczniowie	Wskaźnik prezentuje dynamikę liczby uczniów we wszystkich placówkach oświatowych	os.	Bank Danych Lokalnych	980	963	977	bd
28	Liczba uczniów przypadająca na jeden oddział	Wskaźnik prezentuje przeciętną liczbę uczniów przypadającą na oddział (klasę)	os.	Bank Danych Lokalnych	18	18	19	bd
29	Współczynnik skolaryzacji netto (szkoła podstawowa)	Współczynnik skolaryzacji netto to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.	%	Bank Danych Lokalnych	91,55	87,49	87,38	bd
<b>Świadczenie Dobry Start</b>								
30	Liczba dzieci, na które wypłacono świadczenie	Wskaźnik prezentuje liczbę dzieci na które przysługuje świadczenie Dobry Start	os.	Bank Danych Lokalnych	1543	1519	1561	bd
31	Kwoty świadczeń Dobry Start	Wskaźnik prezentuje łączną kwotę wydatkowaną na świadczenie Dobry Start wypłacone w roku	zł	Bank Danych Lokalnych	462 450	455 250	467 850	bd
<b>Osoby korzystające ze świadczeń rodzinnych i środowiskowych pomocy społecznej</b>								
32	Rodziny otrzymujące zasiłki rodzinne na dzieci	Wskaźnik prezentujący dynamikę liczby rodzin pobierających zasiłki, a tym samym zwiększające się lub zmniejszające się nakłady finansowe konieczne do poniesienia na pomoc społeczną	rodz.	Bank Danych Lokalnych	269	214	167	bd
33	Dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny – ogółem	Wskaźnik prezentujący dynamikę liczby dzieci, na które rodzice pobierają zasiłki, a tym samym zwiększające się lub zmniejszające się obciążenie nakładami finansowymi na pomoc społeczną	os.	Bank Danych Lokalnych	611	500	389	bd
34	Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	Wskaźnik prezentujący potrzeby w zakresie wsparcia finansowego dzieci do lat 17 w odniesieniu do ogólnej liczby dzieci w tym wieku	%	Bank Danych Lokalnych	23,5	19,2	15	bd
35	Gospodarstwa domowe korzystające ze środowiskowej pomocy społecznej	Wskaźnik prezentujący dynamikę liczby gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej	szt.	Bank Danych Lokalnych	177	121	85	bd
<b>Ochrona środowiska</b>								
36	Liczba pomników przyrody	Wskaźnik prezentuje dynamikę liczby pomników przyrody, jego spadek może świadczyć o problemach środowiskowych	szt.	Bank Danych Lokalnych	52	52	52	bd
37	Liczba korzystających z oczyszczalni ścieków w ogólnej liczbie mieszkańców	Zmienna obrazuje dynamikę liczby mieszkańców korzystających z oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ludności	%	Bank Danych Lokalnych	77	79,5	76,7	bd
38	Zużycie wody ogółem	Zmienna obrazuje dynamikę gospodarowania wodą wyrażoną w dekametrach sześciennych (1 dam <sup>3</sup> = 1 000 m <sup>3</sup> )	dam <sup>3</sup>	Bank Danych Lokalnych	150,2	173,4	184,7	bd

39	Zużycie wody na jednego mieszkańca	Wskaźnik obrazuje przeciętne zużycie wody przez jednego mieszkańca w metrach sześciennych (m <sup>3</sup> )	m <sup>3</sup>	Bank Danych Lokalnych	12,9	14,9	15,7	bd
<b>Turystyka</b>								
40	Turyści zagraniczni (nierezydenci) ogółem	Wskaźnik obrazuje dynamikę liczby turystów zagranicznych odwiedzających gminę Brenna	os.	Bank Danych Lokalnych	213	138	550	bd
41	Liczba noclegów udzielonych turystom zagranicznym	Dynamika liczby noclegów udzielonych turystom zagranicznym	szt.	Bank Danych Lokalnych	506	605	1168	bd
43	Miejsca noclegowe ogółem	Dynamika liczby miejsc noclegowych czterolecnych	szt.	Bank Danych Lokalnych	1027	987	934	bd
44	Liczba obiektów ogółem	Dynamika liczby obiektów noclegowych	szt.	Bank Danych Lokalnych	21	20	18	bd

Źródło: Bank Danych Lokalnych – GUS, Sprawozdania Urzędu Gminy Brenna

## II Sytuacja w Gminie Brenna w 2023 roku

### II.1 Realizacja polityki finansowej



Budżet Gminy Brenna w 2023 roku, który został przyjęty uchwałą Rady Gminy Brenna nr XLVII/383/22 z dnia 28.12.2022 roku, zakładał:

- uzyskanie dochodów w kwocie 65 971 630,00 zł;
- realizację wydatków na poziomie 71 990 985,00 zł;
- pozyskanie przychodów w kwocie 9 270 291,00 zł;
- realizację rozchodów na poziomie 3 250 936,00 zł.

Różnica między planem dochodów a planem wydatków wynosiła 6 019 355,00 zł i stanowiła planowany deficyt budżetu Gminy Brenna na 2023 rok. Planowana na 2023 rok wartość przychodów stanowiła źródło pokrycia powstałego deficytu, a w pozostałej części została przeznaczona na rozchody.

W wyniku wprowadzonych zmian w ciągu roku:

- plan dochodów wzrósł o 19 692,75 zł do kwoty 65 991 322,75 zł;
- plan wydatków zmalał o 3 840 018,32 zł do kwoty 68 150 966,68 zł;
- plan przychodów zmalał o 3 859 711,07 zł do kwoty 5 410 579,93 zł;
- plan rozchodów nie uległ zmianie.

Wykonanie budżetu zamknęło się nadwyżką budżetową w wysokości 2 553 646,54 zł, przy zaplanowanym deficycie budżetowym w kwocie -2 159 643,93 zł.

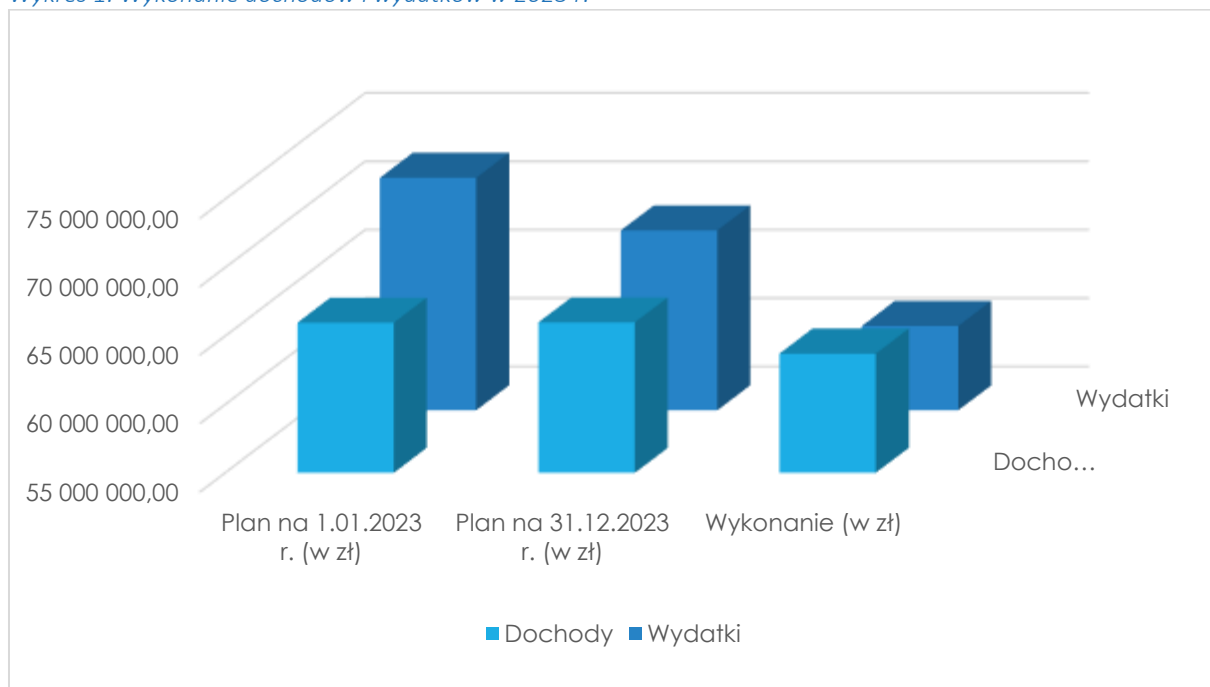
Syntetyczne zestawienie wartości dochodów, wydatków oraz wyniku finansowego wg planu na dzień 1 stycznia 2023 roku, planu na dzień 31 grudnia 2023 roku oraz wykonania za 2023 rok ujęto w ramach poniższej tabeli.

Tabela 3. Podstawowe dane budżetowe

Wyszczególnienie	Plan 01.01.2023 r. (w zł)	na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)
<b>Dochody</b>	65 971 630,00	65 991 322,75	63 713 569,16	96,55%
<b>Wydatki</b>	71 990 985,00	68 150 966,68	61 159 922,62	89,74%
<b>Wynik</b>	-6 019 355,00	-2 159 643,93	2 553 646,54	-

Źródło: opracowanie własne UG Brenna

Wykres 1: Wykonanie dochodów i wydatków w 2023 r.



Źródło: opracowanie własne UG Brenna

**Dochody budżetu** Gminy w 2023 roku wyniosły 63 713 569,16 zł, a ich realizacja stanowiła 96,55% planu wynoszącego 65 991 322,75 zł. Realizację planu dochodów w 2023 roku przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 4. Realizacja planu dochodów w 2023 roku w Gminie Brenna.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
<b>Dochody bieżące</b>	51 908 619,00	59 248 625,48	58 588 598,88	98,89%	92%
<b>Dochody majątkowe</b>	14 063 011,00	6 742 697,27	5 124 970,28	76,01%	8%
<b>Wynik</b>	65 971 630,00	65 991 322,75	63 713 569,16	96,55%	100%

Źródło: opracowanie własne UG Brenna

Tabela 5. Realizacja planu dochodów w 2023 roku w Gminie Brenna według działów klasyfikacji budżetowej.

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023r. (zł)	Plan na 31.12.20023r. (zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
010	Rolnictwo i łowiectwo	992 627,22	992 627,22	999 520,54	100,69%	1,57%
400	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz i wodę	976 800,00	976 800,00	976 650,58	99,98%	1,53%
600	Transport i łączność	15 000,00	15 000,00	15 000,00	100,00%	0,02%
630	Turystyka	934 293,27	934 293,27	934 293,35	100,00%	1,47%

700	Gospodarka mieszkaniowa	364 875,00	364 875,00	460 651,27	126,25%	0,72%
710	Działalność usługowa	3 000,00	3 000,00	4 525,80	150,86%	0,01%
750	Administracja publiczna	1 489 113,69	1 489 113,69	1 480 109,50	99,40%	2,32%
751	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	91 290,00	91 290,00	91 223,90	99,93%	0,14%
752	Obrona narodowa	300,00	300,00	294,59	98,20%	0,00%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	34 553,52	34 553,52	34 554,73	100,00%	0,05%
756	Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	23 136 001,31	23 136 001,31	23 242 015,64	100,46%	36,48%
758	Różne rozliczenia	19 683 860,62	19 683 860,62	19 696 977,47	100,07%	30,91%
801	Oświata i wychowanie	2 655 043,28	2 655 043,28	2 632 522,60	99,15%	4,13%
851	Ochrona zdrowia	0,00	0,00	2,00	0%	0,00%
852	Pomoc społeczna	455 865,00	455 865,00	438 100,64	96,10%	0,69%
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	242 862,00	242 862,00	230 859,92	95,06%	0,36%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	24 992,00	24 992,00	9 122,31	36,50%	0,01%
855	Rodzina	4 391 992,84	4 391 992,84	4 162 438,36	94,77%	6,53%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	10 494 853,00	10 494 853,00	8 300 555,30	79,09%	13,03%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 000,00	1 000,00	1 304,73	130,47%	0,00%
925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	2 000,00	2 000,00	1 920,00	96,00%	0,00%
926	Kultura fizyczna	1 000,00	1 000,00	925,93	92,59%	0,00%
	<b>RAZEM DOCHODY OGÓŁEM</b>	<b>65 991 322,75</b>	<b>65 991 322,75</b>	<b>63 713 569,16</b>	<b>96,55%</b>	<b>100,00%</b>

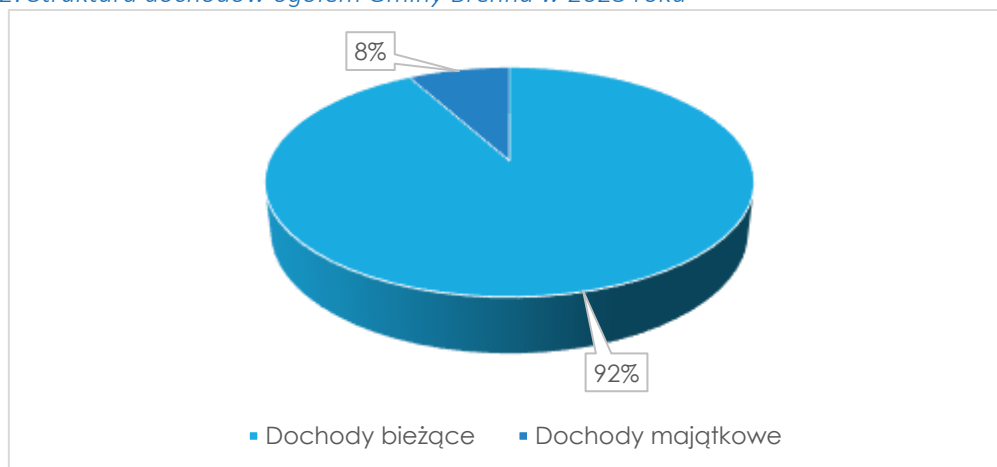
Źródło: opracowanie własne UG Brenna

W strukturze dochodów znaczący udział odgrywają **dochody bieżące**, które w 2023 roku zostały wykonane na poziomie 58 588 598,88 zł, tj. w 98,99 % w stosunku do planu wynoszącego 59 248 625,48 zł.



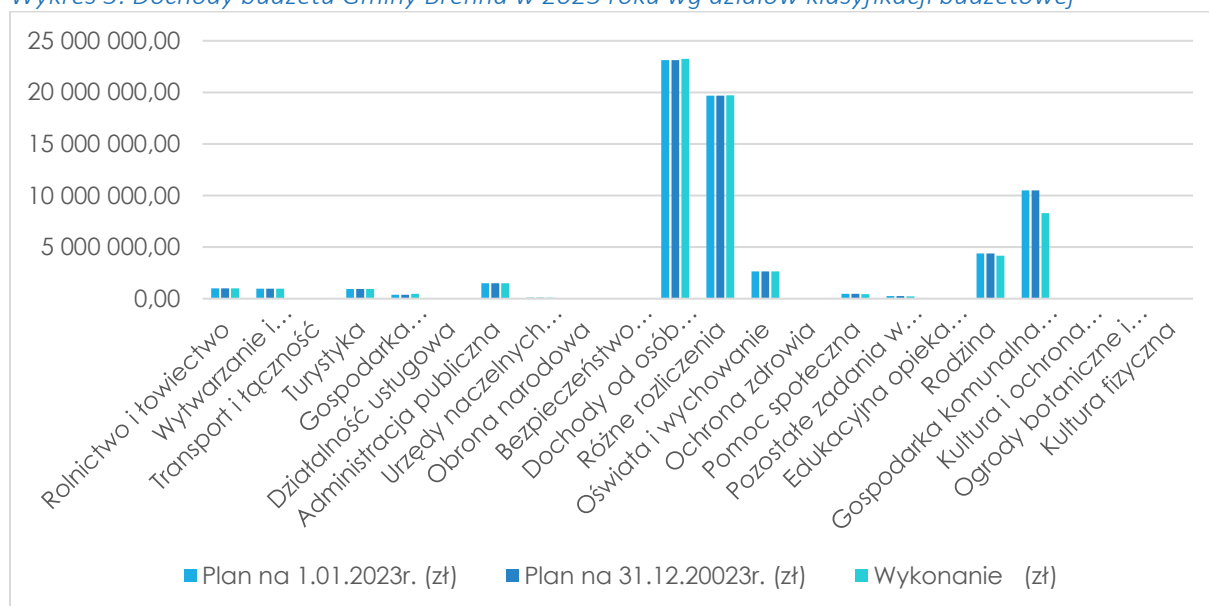
**Dochody majątkowe** Gminy Brenna w 2023 roku zostały wykonane na poziomie 5 124 970,28 zł, tj. w 76,01% w stosunku do planu wynoszącego 6 742 697,27 zł.

Wykres 2: Struktura dochodów ogółem Gminy Brenna w 2023 roku



Źródło: opracowanie własne UG Brenna

Wykres 3: Dochody budżetu Gminy Brenna w 2023 roku wg działów klasyfikacji budżetowej



Źródło: opracowanie własne UG Brenna

Szczegółowe wykonanie dochodów Gminy Brenna w układzie WPF przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 6: Wykonanie dochodów Gminy Brenna w układzie WPF w 2023 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Wartości planowane wg uchwały WPF	Wartości planowane wg ostatniej zmiany WPF	Wartości planowane na dzień 31.12.2023	Wartości wykonane	Wykonanie wartości planowanych
1	Dochody ogółem	65 971 630,00	65 890 054,75	65 991 322,75	63 713 569,16	96,55%

1.1	Dochody bieżące, z tego:	51 908 619,00	59 147 357,48	59 248 625,48	58 588 598,88	98,89%
1.1.1	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych	10 567 339,00	10 567 339,00	10 567 339,00	10 567 339,00	100,00%
1.1.2	dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych	119 315,00	119 315,00	119 315,00	119 315,00	100,00%
1.1.3	z subwencji ogólnej	14 387 032,00	18 146 136,75	18 146 136,75	18 146 136,75	100,00%
1.1.4	z tytułu dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące	5 251 150,00	7 548 745,55	7 650 013,55	7 469 374,43	97,64%
1.1.5	pozostałe dochody bieżące, w tym:	21 583 783,00	22 765 821,18	22 765 821,18	22 286 433,70	97,89%
1.1.5.1	z podatku od nieruchomości	8 973 418,00	8 663 418,00	8 663 418,00	8 727 130,86	100,74%
1.2	Dochody majątkowe, w tym:	14 063 011,00	6 742 697,27	6 742 697,27	5 124 970,28	76,01%
1.2.1	ze sprzedaży majątku	1 600 000,00	100 000,00	100 000,00	160 951,00	160,95%
1.2.2	z tytułu dotacji oraz środków przeznaczonych na inwestycje	12 460 610,00	6 640 296,27	6 640 296,27	4 962 087,51	74,73%

Źródło: opracowanie własne UG Brenna

**Wydatki budżetu** Gminy w 2023 roku wyniosły 61 159 922,62 zł, a ich realizacja wyniosła 89,74% planu wynoszącego 68 150 966,68 zł. Realizację planu wydatków w 2023 roku przedstawiają tabele poniżej.

Tabela 7. Realizacja planu wydatków w 2023 roku w Gminie Brenna.

Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
<b>Wydatki bieżące</b>	51 881 652,00	57 186 263,91	53 400 613,58	93,38%	87%
<b>Wydatki majątkowe</b>	20 109 333,00	10 964 702,77	7 759 309,04	70,77%	13%
<b>Wynik</b>	71 990 985,00	68 150 966,68	61 159 922,62	89,74%	100%

Źródło: opracowanie własne UG Brenna

Tabela 8. Realizacja planu wydatków ogółem w 2023 roku w Gminie Brenna według działów klasyfikacji budżetowej.

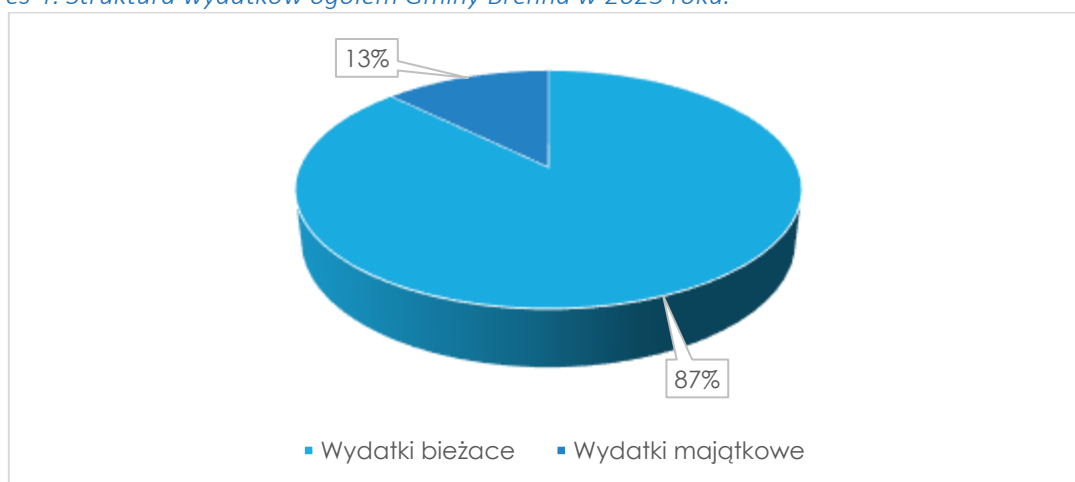
Dział	Wyszczególnienie	Plan na 1.01.2023 r. (w zł)	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Realizacja planu po zmianach (w %)	Udział (w %)
<b>010</b>	Rolnictwo i łowiectwo	5 132 263,00	1 713 060,20	740 448,29	43,22%	1,21%
<b>400</b>	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną gaz i wodę	0,00	1 128 800,00	1 123 060,66	99,49%	1,84%
<b>600</b>	Transport i łączność	7 565 105,00	2 447 010,00	2 046 344,25	83,63%	3,35%
<b>630</b>	Turystyka	1 851 126,00	1 980 260,58	1 970 383,82	99,50%	3,22%
<b>700</b>	Gospodarka mieszkaniowa	798 600,00	779 761,00	585 951,71	75,15%	0,96%
<b>710</b>	Działalność usługowa	149 300,00	146 050,00	69 054,95	47,28%	0,11%
<b>750</b>	Administracja publiczna	5 802 144,00	5 961 728,69	5 316 493,93	89,18%	8,69%
<b>751</b>	Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	2 300,00	91 290,00	91 223,90	99,93%	0,15%
<b>752</b>	Obrona narodowa	2 500,00	2 500,00	294,59	11,78%	0,00%
<b>754</b>	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	162 200,00	232 058,10	210 366,76	90,65%	0,34%
<b>757</b>	Obsługa długu publicznego	1 000 000,00	1 775 000,00	1 759 907,96	99,15%	2,88%
<b>758</b>	Różne rozliczenia	350 000,00	350 000,00	0,00	0,00%	0,00%
<b>801</b>	Oświata i wychowanie	25 346 461,00	27 758 934,48	27 312 997,85	98,39%	44,66%
<b>851</b>	Ochrona zdrowia	845 623,00	835 404,02	737 167,44	88,24%	1,21%
<b>852</b>	Pomoc społeczna	3 232 157,00	2 706 758,78	2 340 555,90	86,47%	3,83%
<b>853</b>	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	0,00	266 322,00	254 319,92	95,49%	0,42%
<b>854</b>	Edukacyjna opieka wychowawcza	20 000,00	44 992,00	11 303,69	25,12%	0,02%
<b>855</b>	Rodzina	4 582 654,00	4 660 493,84	4 415 657,98	94,75%	7,22%
<b>900</b>	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	13 176 552,00	13 366 622,99	10 280 021,88	76,91%	16,81%
<b>921</b>	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 852 000,00	1 777 000,00	1 775 600,00	99,92%	2,90%

925	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	6 000,00	6 000,00	2 400,00	40,00%	0,00%
926	Kultura fizyczna	114 000,00	120 920,00	116 367,14	96,23%	0,19%
	<b>RAZEM WYDATKI OGÓŁEM</b>	<b>71 990 985,00</b>	<b>68 150 966,68</b>	<b>61 159 922,62</b>	<b>89,74%</b>	<b>100,00%</b>

Źródło: opracowanie własne UG Brenna

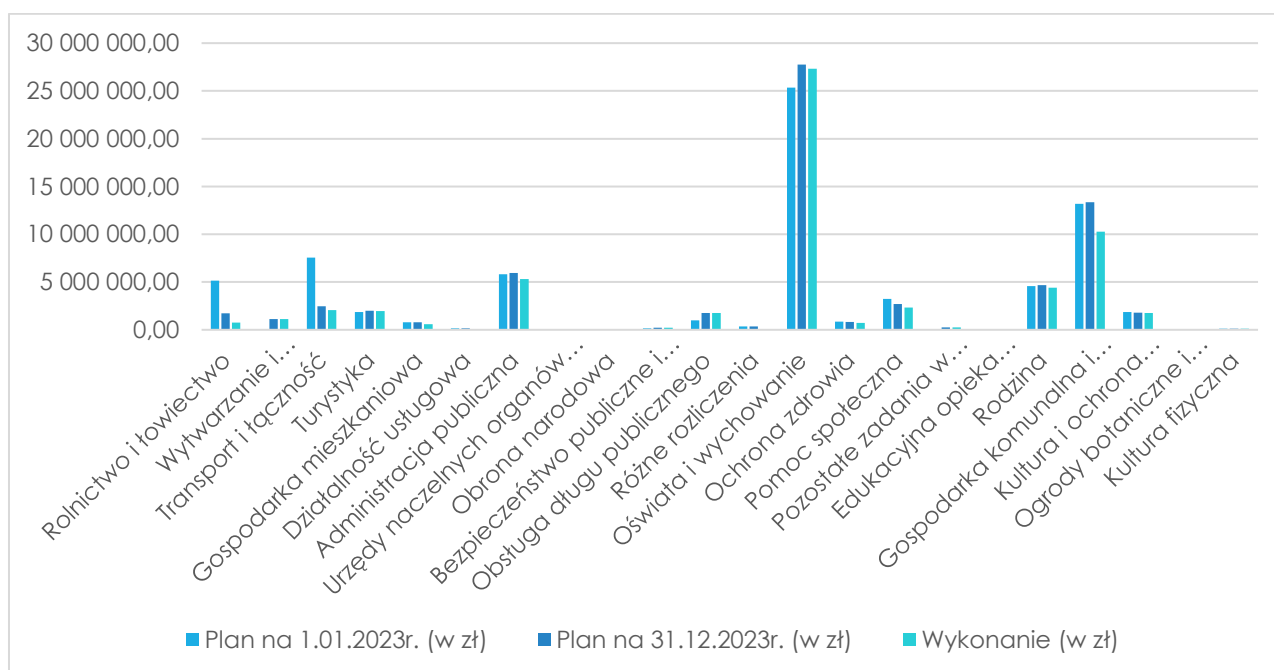
W 2023 roku wydatki bieżące zostały wykonane na poziomie 53 400 613,58 zł, tj. w 93,38 % w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 57 186 263,91 zł.

Wykres 4: Struktura wydatków ogółem Gminy Brenna w 2023 roku.



Źródło: opracowanie własne UG Brenna

Wykres 5: Wydatki budżetu Gminy Brenna w 2023 roku wg działów klasyfikacji budżetowej



Źródło: opracowanie własne UG Brenna

**Wydatki majątkowe** Gminy Brenna w 2023 roku zostały wykonane na poziomie 7 759 309,04 zł, tj. w 70,77% w stosunku do planu po zmianach wynoszącego 10 964 702,77 zł. Wartości zrealizowanych w 2023 roku wydatków majątkowych według działów przedstawia tabela poniżej.

*Tabela 8. Realizacja planu wydatków majątkowych w 2023 roku w Gminie Brenna wg działów klasyfikacji budżetowej.*

Dział	Wyszczególnienie	Plan na 31.12.2023 r. (w zł)	Wykonanie (w zł)	Udział (w %)
010	Rolnictwo i łowiectwo	1 568 279,98	605 885,23	38,63%
600	Transport i łączność	178 010,00	50 000,00	28,09%
630	Turystyka	1 943 260,58	1 941 145,70	99,89%
700	Gospodarka mieszkaniowa	390 000,00	388 011,16	99,49%
750	Administracja publiczna	13 899,00	13 899,00	100,00%
801	Oświata i wychowanie	71 000,00	58 605,00	82,54%
851	Ochrona zdrowia	283 814,21	239 379,39	84,34%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	6 516 439,00	4 462 383,56	68,48%
	Razem	10 964 702,77	7 759 309,04	70,77%

Źródło: opracowanie własne UG Brenna

Inwestycje majątkowe o najwyższych kosztach realizowane w 2023 r. zestawione są w poniższej tabeli.

*Tabela 9. Inwestycje majątkowe o najwyższych kosztach (wydatki poniesione w 2023 r.).*

Nazwa i cel	Wykonanie (w zł)
Budowa kanalizacji sanitarnej w Brennej Kormany - Leśników przy ulicach: Kormany, Drożyska, Łączka, Topolowa, dr Kisiały, Leśników, Wiązowa- zadanie nr 4	291 526,54
Rowerem przez Beskidy- etap I formuła "Zaprojektuj i wybuduj"	1 941 145,70
Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Gminy Brenna	4 326 250,39

Źródło: opracowanie własne UG Brenna

Szczegółowe wykonanie wydatków Gminy Brenna w układzie WPF przedstawiono w tabeli poniżej.

*Tabela 10. Wykonanie wydatków Gminy Brenna w układzie WPF w 2023 roku*

Lp.	Wyszczególnienie	Wartości planowane wg uchwały WPF	Wartości planowane wg ostatniej zmiany WPF	Wartości planowane na dzień 31.12.2023	Wartości wykonane	Wykonanie wartości planowanych
2	Wydatki ogółem	71 990 985,00	68 049 698,68	68 150 966,68	61 159 922,62	89,74%
2.1	Wydatki bieżące, w tym:	51 881 652,00	57 084 995,91	57 186 263,91	53 400 613,58	93,38%



2.1.1	na wynagrodzenia i składki od nich naliczane	23 910 101,00	25 000 761,53	25 082 804,17	24 627 829,85	98,19%
2.1.3	wydatki na obsługę długu	1 000 000,00	1 775 000,00	1 775 000,00	1 759 907,96	99,15%
2.2	Wydatki majątkowe, w tym:	20 109 333,00	10 964 702,77	10 964 702,77	7 759 309,04	70,77%
2.2.1	inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym:	20 109 333,00	10 964 702,77	10 964 702,77	7 759 309,04	70,77%
2.2.1.1	wydatki o charakterze dotacyjnym na inwestycje i zakupy inwestycyjne	260 000,00	462 900,00	462 900,00	339 696,73	73,38%

Źródło: opracowanie własne UG Brenna

**Kwota długu** na koniec 2023 roku wyniosła **21 907 942,17** zł. W uchwale WPF kwotę długu ogółem Gminy Brenna w roku 2023 planowano na poziomie 21 907 942,17 zł.

W kwocie długu Gminy Brenna na koniec 2023 r. uwzględnia się:

1. umowy kredytu i pożyczki – 15 402 942,17 zł;
2. papiery wartościowe, których zbywalność jest ograniczona – 6 505 000,00 zł;

Relacja łącznej kwoty długu Gminy Brenna na koniec 2023 roku w relacji do dochodów ogółem pomniejszonych o dotacje i środki o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych, nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu wyniosła **35,15%**. Wskaźnik ten jest jednym z najwyższy wśród gmin powiatu cieszyńskiego.

Poniższa tabela przedstawia sytuację finansową Gminy Brenna na tle gmin wiejskich powiatu cieszyńskiego.

Tabela 11. Zestawienie sytuacji finansowej gmin wiejskich powiatu cieszyńskiego.

Gmina	Wykonanie dochodów na 31.12.2023 r.	Wykonanie wydatków na 31.12.2023 r.	Nadwyżka / Deficyt	Kwota długu na 31.12.2023 r.	udział % kwoty długu do dochodów wykonanych
<b>Brenna</b>	63 713 569,16	61 159 922,62	2 553 646,54	21 907 942,17	<b>34,4%</b>
<b>Chybie</b>	54 579 284,74	59 242 892,84	-4 663 608,10	13 176 817,43	<b>24,1%</b>
<b>Istebna</b>	79 936 599,33	89 632 395,99	-9 695 796,66	8 256 955,20	<b>10,3%</b>
<b>Dębowiec</b>	38 039 016,62	37 198 307,25	840 709,37	401 658,45	<b>1,1%</b>
<b>Golezów</b>	68 467 326,36	74 579 902,35	-6 112 575,99	626 572,50	<b>0,9%</b>
<b>Hażlach</b>	57 329 545,49	60 682 873,60	-3 353 328,11	2 481 600,00	<b>4,3%</b>
<b>Zebrzydowice</b>	62 731 632,45	61 724 377,23	1 007 255,22	1 653 215,00	<b>2,6%</b>

Źródło: opracowanie własne UG Brenna

## II.2 Realizacja polityki inwestycyjnej

W 2023 r. zrealizowano dodatnią różnicę pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi. W związku z powyższym, Gmina Brenna zachowała relację określoną w art. 242 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Gmina Brenna w roku 2023 spełniła relację, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Sytuacja finansowa Gminy Brenna jest stabilna, ale trudna. W dalszym ciągu występują przesłanki skutkujące koniecznością kontynuowania i zachowania w najbliższych latach budżetowych bardzo odpowiedzialnego i ostrożnego gospodarowania środkami finansowymi przy realizacji zadań publicznych. Na Gminie Brenna ciąży wymóg spłacenia bardzo wysokiego zadłużenia wynikającego z zaciągniętych w minionych latach zobowiązań. Kwota długu Gminy jest nadal wysoka, co stanowi poważne obciążenie dla budżetów kolejnych lat. Sama spłata odsetek od zadłużenia w 2023 r. zamyka się kwotą 1.759.907,96 zł. Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej, dokonując oceny sprawozdania z wykonania budżetu Wójta Gminy Brenna za 2023 r. zwrócił uwagę organom stanowiącemu i wykonawczemu Gminy Brenna na bezwzględną konieczność zachowania dużej odpowiedzialności zarówno przy uchwalaniu, jak i wykonaniu budżetów w kolejnych latach.

Sytuację finansową gminy pogarsza również drastyczny wzrost wydatków bieżących związany m.in. ze wzrostem cen energii, gazu, kosztów obsługi długu, dotacje dla niepublicznych przedszkoli, rosnące potrzeby Ochotniczych Straży Pożarnych, wzrost minimalnego wynagrodzenia, rosnące koszty funkcjonowania urzędu i jednostek organizacyjnych.



Przedmiotowy rozdział w szczegółowy sposób przedstawia inwestycje zrealizowane w Gminie Brenna z punktu widzenia wysokości środków na najważniejsze działania oraz źródeł ich finansowania. Udział pozyskanych środków zewnętrznych w wymienionych inwestycjach wyniósł 89%.

W 2023 r. Gmina Brenna wdrażała 4 projekty o łącznej wartości 17.253.219,34 zł.

Na ich realizację uzyskała dofinansowanie w wysokości 15.430.774,06 zł, resztę stanowił wkład własny. Wszystkie przedsięwzięcia finansowane były z funduszy krajowych i unijnych. Szczegółowe zestawienie projektów realizowanych przez gminę w 2023 r. i źródeł ich finansowania znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 12. Inwestycje i realizowane projekty w 2023 r. wraz ze źródłami finansowania

	Nazwa projektu	Działanie	Lata realizacji	Wartość całkowita projektu	Pozyskane środki zewnętrzne
1	Rowerem przez Beskidy – etap I	RPO WSL 2014-2020; Śląski pakiet dla turystyki, WFOSiGW - umorzenie.	2020 - 2023	3.702.222,15zł	3.075.438,24 zł
2	Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Gminy Brenna	RPO WSL 2014-2020	2023	4.332.060,39zł	3.319.915,49 zł
3	Budowa kanalizacji sanitarnej w Brennej Kormany – Leśników przy ulicach: Kormany, Drożyska, Łączka, Topolowa, dr Kisiały, Leśników, Wiązowa – zadanie nr 4.	RF Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL)	2023 - 2024	5.619.331,26zł	5.570.219,85zł
4	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Brennej ul. Śniegociny - formuła "zaprojektuj i wybuduj".	RF Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych (RFIL)	2023 - 2024	3.599.605,54 zł	3.465.200,48 zł
suma				<b>17.253.219,34 zł</b>	<b>15.430.774,06 zł</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna

## II.3 Projekty realizowane z udziałem środków zewnętrznych

Tabela 13. Projekty 2023

Lp.	Nazwa zadania	Źródło finansowania	Wartość całkowita inwestycji brutto lub szacowana wartość brutto	Dofinansowanie z wszystkich źródeł		Uwagi
1	Rowerem przez Beskidy – etap I	RPO WSL 2014-2020; Śląski pakiet dla turystyki, WFOSiGW - umorzenie.	3.702.222,15zł	3.075.438,24 zł	finansowanie w kwotach brutto, projekt w partnerstwie z Miastem Ustroń i Wisła	
2	Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Gminy Brenna	RPO WSL 2014-2020	4.332.060,39zł	3.319.915,49 zł	finansowanie w kwotach netto, wpłaty mieszkańców	
3	Cyfrowa Gmina	POPC 2014-2020	229 083,55 zł	229 083,55 zł	finansowanie w kwotach brutto	
4	Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-turystycznego przy trasie rowerowej Via Ducalis w Górkach Wielkich	PROW 2014-2020	207.574,80 zł	207.451,80 zł	po podpisaniu umowy o dofinansowanie, finansowanie w kwotach brutto z PROW 2014-2020 i w kwotach netto z RFIL	Realizacja – 2024 r.

5	Poprawa jakości powietrza poprzez zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii na terenie Gminy Brenna	RPO WSL 2014-2020	6 266 439,30 zł	4 834 565,93 zł	finansowanie w kwotach netto, wpłaty mieszkańców	
6	Wsparcie dla uczniów z Ukrainy - GMINA BRENNNA	RPO WSL 2014-2020	93 529,41 zł	84 176,47 zł	finansowanie w kwotach brutto	
7	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w Brennej ul. Śniegociny – formuła zaprojektuj i wybuduj	RF Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; RFIL	3.599.605,54 zł	3.465.200,48 zł	finansowanie w kwotach brutto z RF Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych i w kwotach netto z RFIL	Prace projektowe - 2023-2024 Roboty budowlane – 2024 r.
8	Rozbudowa drogi gminnej ul. Hołcyna w Brennej	RF Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych	8.773.020,00 zł	8.334.369,00 zł	przyznano promesę wstępną w 2023r., finansowanie w kwotach brutto	Roboty budowlane – 2024-2025 r.
9	Budowa kanalizacji sanitarnej w Brennej Kormany – Leśników przy ulicach: Kormany, Drożyska, Łączka, Topolowa, dr Kisiały, Leśników, Wiązowa – zadanie nr 4.	RF Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; RFIL	5.619.331,26 zł	5.570.219,85 zł	finansowanie w kwotach brutto z RF Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych i w kwotach netto z RFIL	

<b>10</b>	"U źródeł Brennicy - różnorodność biologiczna przełęczy Karkoszczonka" -Zielona pracownia	WFOŚiGW	60.262.,33 zł	60.000,00 zł		Utworzenie „Zielonej pracowni” w SP 2 Brenna-Bukowa
<b>11</b>	Remont zabytkowego budynku przedszkola nr 1 w Brennej	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	834.209,00	817.525,00	Przyznano promesę wstępną w 2023r., finansowanie w kwotach brutto	Prace budowlane 2024 r.
<b>12</b>	Remont budynku przy ul. Żagana 3 w Górkach Wielkich	Rządowy Program Odbudowy Zabytków	451.000,00	441.980,00	Przyznano promesę wstępną w 2023r., finansowanie w kwotach brutto	Prace budowlane 2025 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna



## II.4 Sytuacja gospodarcza



W Gminie Brenna w systemie CEIDG zarejestrowanych jest 1 514 indywidualnych podmiotów gospodarczych, w tym aktywnych – 647, wykreślonych – 642, zawieszonych – 170. W formie spółek cywilnych działalność prowadzi 48 podmiotów.

W 2023 roku dokonano 42 nowe wpisy, a 26 przedsiębiorców wyrejestrowało działalność z ewidencji.

**Przeważający przedmiot działalności gospodarczej to wszelkiego rodzaju roboty budowlane, kolejną przeważającą działalnością jest handel detaliczny i hurtowy, a na trzecim miejscu działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi.**

## II.5 Sytuacja demograficzna



Gminy Brenna, podobnie jak większość obszaru Polski, dotknięta jest negatywnymi zjawiskami demograficznymi, choć skala zjawiska nie jest duża. Według danych GUS w Brennej regularnie rośnie liczba osób w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na osoby w wieku produkcyjnym, spada liczba osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, rośnie natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy w 2023 r. przyrost naturalny był ujemny. Liczba zameldowań była wyższa niż liczba wymeldowań, co należy uznać za dobry prognostyk na przyszłość. W tabeli poniżej przedstawiono podstawowe dane demograficzne.

Tabela 14. Sytuacja demograficzna w Gminie Brenna w latach 2020-2022

	2021	2022	2023
liczba ludności, (zameldowanie stałe) w tym:	11 075	11 174	11 163
Brenna	6 048	6 098	6 064
Górki Małe	848	862	868
Górki Wielkie	4179	4214	4 231
Zameldowani tymczasowo	308	316	283
urodzenia żywe	113	92	82
zgony ogółem	134	110	134
liczba zameldowań	384	398	313
liczba wymeldowań	187	115	118

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna

## II.6 Realizacja polityki w zakresie gospodarki odpadami



Tematyka gospodarki odpadami wpisuje się w ochronę środowiska naturalnego w gminie, niemniej ze względu na zakres odpowiedzialności leżący po stronie samorządu lokalnego zdecydowano się o wydzieleniu tego obszaru w formie odrębnego rozdziału. W dniu 1 stycznia 2012 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2024 r. poz. 339).

Głównym celem znowelizowanej ustawy jest uporządkowanie gospodarki odpadami, a w szczególności ograniczenie składowania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów ulegających biodegradacji na składowiskach, prowadzenie selektywnego zbierania odpadów, osiągnięcie odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu, a także zmniejszenie ilości dzikich wysypisk.

Zmiana przepisów polega m.in. na przejściu przez gminę obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Mieszkańcy i właściciele nieruchomości na terenie Gminy Brenna zostali objęci nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi od dnia 1 lipca 2013 r.

Na mocy Uchwały nr XLVI/368/22 Rady Gminy Brenna z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w roku sprawozdawczym ustalono kwotę w wysokości 32,00 zł od osoby zamieszkującej daną nieruchomość (dla odpadów zebranych selektywnie) oraz 64,00 zł za śmieci, jeśli właściciel nieruchomości nie wypełnia obowiązku zbierania odpadów w sposób selektywny. Ponadto zwalnia się w części z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi właścicieli nieruchomości zabudowanej budynkami mieszkalnymi jednorodzinnymi, kompostujących bioodpady stanowiące odpady komunalne w kompostowniku przydomowym - stawka opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wynosi wówczas 31,00 zł miesięcznie od osoby zamieszkującej nieruchomość.

W tabeli poniżej przedstawiono masę odpadów zebranych na terenie Gminy Brenna w 2023 r.

*Tabela 16. Odpady zgromadzone selektywnie w 2022 roku na terenie Gminy Brenna*

Rodzaj odpadu	Odebrane z nieruchomości (masa w Mg)	Zebrane w PSZOK (masa w Mg)	Masa razem w Mg
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	1 556,99	0,00	1 556,99
Zużyte opony	14,81	3,76	18,57
Leki inne niż wymienione w 20 01 31	0,5	0,00	0,5

Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki	4,56	3,64	8,2
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	7,16	2,16	9,32
Urządzenia zawierające freony	3,45	0,00	3,45
Baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie	0,033	0,055	0,088
Inne niewymienione frakcje zbierane w sposób selektywny (popiół)	271,6	0,00	271,6
Odpady wielkogabarytowe	230,76	50,1	280,86
Odpady ulegające biodegradacji	385,61	0,00	385,61
Opakowania z papieru i tektury	58,99	6,02	65,01
Opakowania z tworzyw sztucznych i metali	352,00	10,00	362,00
Opakowania ze szkła	313,21	6,53	319,74
Żelazo i stal	0,00	0,00	0,00
Zmieszane odpady betonu, gruzu ceglanego, odpadowych elementów ceramicznych i elementów wyposażenia	0,00	39,16	39,16
Odpadowa papa	0,00	22,74	22,74

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna

Systemem gospodarowania odpadami komunalnymi na dzień 31.12.2023 r. objęto 10 593 mieszkańców. Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 339) obliczone zostały następujące poziomy:

- osiągnięty poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych wyniósł: 32,66%,
- poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania wyniósł 46,38% (wymagany poziom wg normy obowiązującej do 16 lipca 2020 r. wynosi nie więcej niż 35%).

Gmina Brenna nie osiągnęła wymaganego w danym roku poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, który wynosił 35%.

Zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach za nieosiągnięcie w/w poziomów istnieje zagrożenie naliczania Gminie Brenna kar przez Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska.

## II.7 Realizacja polityki oświatowej i kulturalnej



Działania oświatowe i kreowanie polityki kulturalnej to wiodące obszary działalności samorządu lokalnego. Ponadto, z punktu widzenia wydatkowania środków budżetowych to bardzo ważne obszary polityki lokalnej.

Zakres przedmiotowy rozdziału koncentruje się na charakterystyce zagadnień stanowiących zadania własne gminy z zakresu: edukacji publicznej; kultury (w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury) oraz kultury fizycznej i turystyki.

### Oświata

Na terenie Gminy Brenna funkcjonują trzy szkoły podstawowe i dwa przedszkola publiczne.

Łączna liczba oddziałów szkolnych wynosi 51, a liczba uczniów – 968. Liczba oddziałów przedszkolnych to 18, liczba wychowanków – 426. W tabeli poniżej przedstawiono dane w rozbiciu na poszczególne jednostki oświatowe.

*Tabela 15. Łączna liczba wychowanków oraz zatrudnionej kadry pedagogicznej w poszczególnych jednostkach oświatowych w 2023 r.*

wychowanie przedszkolne						
Wskaźnik*	Przedszkole Publiczne nr 1 w Brennej	Przedszkole Publiczne nr 1 w Górkach Małych	Szkoła Podstawowa nr 1 w Brennej	Szkoła Podstawowa nr 2 w Brennej	Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki w Górkach Wielkich	suma
liczba dzieci	83	131	99	24	90	427
liczba oddziałów	3	5	5	1	4	18
liczba zatrudnionych wychowawców/nauczycieli - zatrudnienie w pełnym i niepełnym wymiarze godzin	11	16	7	2	8	44
zatrudnienie w pełnym i niepełnym wymiarze godzin – w przeliczeniu na etat	8,41	13,94	5,56	2	5,84	35,75

Szkolnictwo						
liczba dzieci	-	-	316	169	483	968
liczba oddziałów	-	-	18	9	24	51
liczba zatrudnionych wychowawców/nauczycieli - zatrudnienie w pełnym i niepełnym wymiarze godzin	-	-	36	26	49	111
zatrudnienie w pełnym i niepełnym wymiarze godzin - w przeliczeniu na etat	-	-	35,56	21,21	56,07	112,84
suma						
liczba dzieci uczęszczających do szkół i przedszkoli						1395
liczba oddziałów szkolnych i przedszkolnych						69
liczba zatrudnionych wychowawców/nauczycieli - zatrudnienie w pełnym i niepełnym wymiarze godzin						155
zatrudnienie w pełnym i niepełnym wymiarze godzin - w przeliczeniu na etat						151,59

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna.

\*Zatrudnienie kadry pedagogicznej podano wg stanu na ostatni dzień prowadzenia zajęć dydaktycznych w roku szkolnym 2022/2023, tj. na dzień 26.06.2023 r. Pozostałe dane podano wg stanu na dzień 31.08.2023 r.

W 2023 r. (wg stanu na dzień na ostatni dzień roku szkolnego 2022/2023, tj. na dzień 31.08.2023 r.) zatrudnienie w szkołach i przedszkolach powołanych i nadzorowanych przez Gminę Brenna wyniosło ogółem **151,59** etatu, a w tym:

- zatrudnienie w pełnym wymiarze godzin – 139,2;
- zatrudnienie w niepełnym wymiarze godzin – 9,39.

Dodatkowo, w jednostkach oświatowych zatrudnionych było **16** pracowników administracyjnych i **49** pracowników obsługi.

Tabela 16. Koszty utrzymania publicznych placówek oświatowych

	Wydatki	Dochody
Przedszkole Publiczne nr 1 w Brennej	1 657 665,42	167 675,60
Przedszkole Publiczne nr 1 w Górkach Małych	2 735 071,63	242 678,00
Szkoła Podstawowa nr 1 w Brennej	7 488 888,22	494 755,28
Szkoła Podstawowa nr 2 w Brennej	3 976 182,41	163 876,47

Szkoła Podstawowa im. T. Kościuszki w Górkach Wielkich	8 614 170,36	532 451,03
<b>Razem:</b>	<b>24 471 978,04</b>	<b>1 601 436,38</b>
Kwota dotacji oświatowej ogółem		<b>504 708,00</b>
Kwota subwencji oświatowej ogółem		<b>13 613 351,00</b>
Dotacja na podręczniki		<b>125 121,81</b>
Środki na realizację dodatkowych zadań oświatowych z Funduszu Pomocy		<b>1 516 621,12</b>
<b>BILANS</b>		<b>- 7 110 739,73</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna

Na terenie Gminy Brenna funkcjonują również 3 przedszkola niepubliczne:

1. Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Leśna Brenna”
2. Przedszkole niepubliczne Chichopotam
3. Niepubliczne przedszkole Twórcze „TOTU” z oddziałami integracyjnymi

Tabela 17. Dotacje dla przedszkoli niepublicznych w 2023 r.

	NIEPUBLICZNY PUNKT PRZEDSZKOLNY "LEŚNA BRENNA"	PRZEDSZKOLE NIEPUBLICZNE CHICHOPOTAM	NIEPUBLICZNE PRZEDSZKOLE TWÓRCZE "TOTU" z oddziałami integracyjnymi
Wysokość przekazanej dotacji na uczniów bez orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego /+ "wwr"/	141.345,67 zł	621.470,10 zł	283.580,80 zł
Wysokość przekazanej dotacji na uczniów z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego	0,00 zł	15.295,36 zł	995.720,91 zł
Należna dotacja ogółem	141.345,67 zł	636.765,46 zł	1.279.301,71 zł
SUMA	2.057.412,84 zł*		

\* W TYM: 23.504,72 Fundusz Pomocy na 1 niepełnosprawne dziecko z Ukrainy ("ToTu")

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna.

Całkowity koszt utrzymania placówek oświatowych (publicznych i niepublicznych) w 2023 r. wyniósł Gminę Brenna: **27 299 392,85 zł.**

### Nadzór pedagogiczny kuratora oświaty

W 2023 r. przeprowadzone zostały 2 kontrole kuratora oświaty na placówkach oświatowych w Gminie Brenna:

- 1) Szkoła Podstawowa im. Tadeusza Kościuszki nr 1 w Górkach Wielkich
  - a) kontrola w zakresie organizacja pracy szkoły w zakresie udzielania uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej (08.09.2023 r.). Nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano żadnych zaleceń.
  - b) –Obserwacja egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego (25.05. 2023 r.)  
W wyniku obserwacji nie stwierdzono postępowania niezgodnego z przepisami.

### Infrastruktura szkolna

- SP nr 1 w Brennej (ul. Leśnica 103) posiada budynek szkolny, salę gimnastyczną, siłownię, boisko asfaltowe i plac zabaw. Budynek szkolny posiada 8 sal lekcyjnych wyposażonych w monitory i projektory interaktywne, salę komputerową, 3 oddziały przedszkolne i stołówkę, świetlicę, 2 gabinety logopedy, gabinet pedagogiczno-psychologiczny, gabinet dyrektora, sekretariat, archiwum, bibliotekę, gabinet pielęgniarki szkolnej, własną studnię głębinową i kanalizację.
- Budynek SP nr 1 (ul. Górecka 224) posiada 9 sal lekcyjnych wyposażonych w projektory i tablice interaktywne, pracownię komputerową, zieloną pracownię, 2 oddziały przedszkolne, stołówkę, 2 świetlice, bibliotekę z czytelnią, Laboratorium Przyszłości, gabinet psychologiczno-pedagogiczny, gabinet księgowej, dyrektora, sekretariat i archiwum, gabinet pielęgniarki, salę gimnastyczną i boisko orlik, pumtrack, obserwatorium nietoperzy, plac zabaw i Transgraniczny Ogród Zielin.
- Baza SP nr 2 w Brennej to 8 sal lekcyjnych, 1 oddział przedszkolny, pracownie komputerowa, fizyczno-chemiczna, świetlica ze stołówką, sala gimnastyczna, boisko sportowe oraz plac zabaw.
- SP w Górkach Wielkich dysponuje 21 salami lekcyjnymi, 1 pracownią językową, 1 pracownią fizyko-chemiczną, 3 pracowniami komputerowymi z dostępem do Internetu. Bazę sportową stanowią: hala sportowa, sala gimnastyczna, boisko asfaltowe do koszykówki, boisko trawiaste do piłki nożnej, boisko do piłki plażowej, bieżnia do biegu na 60 m, bieżnia i piaskownicą do skoku w dal. Szkoła dysponuje biblioteką i czytelnią z internetowym centrum multimedialnym, gabinetem pedagoga szkolnego, logopedy, higienistki szkolnej, sklepikiem, 2 świetlicami i stołówką.



### Dowóz dzieci



Gmina wywiązuje się z obowiązku wynikającego z prawa oświatowego i zapewnia dowóz uczniów do szkół podstawowych, oddziałów przedszkolnych oraz szkół specjalnych i ośrodków edukacyjno-rewalidacyjno-wychowawczych.

Powyższe realizuje poprzez zwrot kosztów dowozu uczniów niepełnosprawnych, w przypadku, gdy dowożenie zapewniają rodzice (na podstawie umowy), zwrot kosztów dojazdu środkami komunikacji publicznej, w przypadku, gdy dowożenie zapewniają rodzice oraz zwrot kosztów dojazdu środkami komunikacji publicznej (zakup biletów miesięcznych przez szkołę).

Ponadto, zapewnia uczniom niepełnosprawnym bezpłatny transport i opiekę (albo zwraca koszty dowozu niepełnosprawnego dziecka, jeżeli dowożenie zapewniają rodzice) do jednostek oświatowych, w których realizują obowiązek nauki lub obowiązek szkolny, usytuowanych na terenie Gminy Brenna lub na terenie ościennych gmin.

Przeciętna liczba uczniów, których dotyczyło powyższe w 2023 r. wyniosła:

- 39 (zakup biletów miesięcznych);
- 17 (zwrot kosztów dowozu);
- 30 uczniów niepełnosprawnych.

Roczna kwota przeznaczona z budżetu gminy na ten cel wyniosła: **361 162,58** zł (w tym zakup materiałów i wyposażenia, między innymi paliwa do samochodu, zakup usług pozostałych w zakresie transportu dzieci niepełnosprawnych do szkół, biletów autobusowych w związku z dowozem dzieci do szkół, wydatki na wynagrodzenia z tytułu umowy zlecenia w związku z dowozem uczniów niepełnosprawnych do szkół).

### Kultura i Sport



Gmina Brenna posiada ofertę kulturalną skierowaną zarówno do mieszkańców, jak i odwiedzających turystów. Jednostką odpowiedzialną za organizację i promocję życia kulturalnego i sportowego gminy jest Ośrodek Promocji, Kultury i Sportu Gminy Brenna (OPKiS).

W następnej tabeli przedstawiono zestawienie liczbowe dotyczące tej instytucji zawierające stan zatrudnienia, ogólną charakterystykę posiadanej infrastruktury oraz kwestie budżetowe.

Tabela 18. Infrastruktura i zatrudnienie w OPKiS w Brennej w 2023 r.

Infrastruktura będąca w zarządzie OPKiS		
1	Park Turystyki w Brennej Centrum	
2	Ośrodek „Pod Brandysem” w Górkach Wielkich	
3	Budynek Beskidzkiego Domu Zielin Przytulnia w Brennej	
4	Parter „Szkoły na Żagana” w Górkach Wielkich	
5	Obserwatorium Nietoperzy w Brennej – umowa dzierżawy	
6	Wsparcie UG przy dzierżawie boiska w Brennej Centrum oraz przy utrzymaniu porządku i czystości „Kompleksu Leśnica” wraz z tężnią solankową	
Zatrudnienie		
	stanowisko	liczba etatów
1	Dyrektor	1
2	Główna Księgowa	1
3	Księgowa/ kadrowa	1
4	Specjalista ds. sportu	1
5	Specjalista ds. kultury	1
6	Specjalista ds. promocji ( obsługa IT)	2
7	Specjalista ds. turystyki i promocji (obsługa Beskidzkiego Domu Zielin Przytulnia)	2
8	Konserwator	2
9	Sprzątaczką	1
Budżet		
1	Dotacja z rozdziału 92114	1 420 000,00 zł
2	Dotacja z rozdziału 85154	100 000,00 zł
3	Pozostałe przychody	632 000,00 zł
4	Suma	2 152 000,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych OPKiS Brenna

OPKiS w trybie ciągłym tworzy i składa wnioski w ramach projektów realizowanych przez instytucje przyznające granty na realizację zadań z zakresu kultury, turystyki i sportu.

W 2023 r. 5 projektów pomimo profesjonalnie sporządzonych wniosków nie otrzymały dofinansowania („Breńskie posiadły gawędziarskie”, „ABC Górala Śląskiego”, „Nasz Dom. To tu od wieków bije polskie serce Górali Śląskich”, „Czuwamy! Pamiętamy!”, „Potańcujmy jak za downych lot”).

Wsparcie finansowe udało się natomiast pozyskać w ramach projektów tj.: „Festiwal 9 Sił”, „BezGRAnicznie turystyczni”, „Śląsko-morawskie pogranicze”, „Moje miejsce na Ziemi”.

W dalszym ciągu kontynuowane są projekty z lat poprzednich w ramach realizacji trwałości projektów tj.: „Beskid Śląski – wspólne dziedzictwo”, „Polsko-Czeski Szlak Zakochanych”, „Brenna & Bystrzyca jedna drużyna”, „Pumptruck dla każdego”, „Sport dla wszystkich – Zdrowie dla każdego”, „Rowerem przez Beskidy”, „Beskidy na rowerze”, „Aktywnie w naturze”, „Konwersja cyfrowa domów kultury”, „Za woniom drzewa”.

OPKiS realizuje także działania turystyczne, kulturalne i edukacyjne we współpracy z szeregiem instytucji, fundacji czy stowarzyszeń, m.in.: z Instytutem Pamięci Narodowej w Katowicach, Centrum Kultury i Sztuki „Dwór Kossaków”, Regionalnym Ośrodkiem Kultury w Bielsku-Białej, Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną, Tauron Polska Energia, Śląską Organizacją Turystyczną, Euroregionem Śląsk Cieszyński, Polską Organizacją Turystyczną, PTTK Cieszyn.

Głównym zadaniem OPKiS jest prowadzenie wielokierunkowej działalności upowszechniania promocji kultury i sztuki, sportu, promocji gminy, edukacji kulturalnej – szczególnie dzieci i młodzieży, pozyskiwanie i przygotowywanie społeczności lokalnej do aktywnego uczestnictwa w kulturze oraz współtworzenia jej wartości.

Zadanie to realizowane jest zwłaszcza poprzez organizowane zajęcia muzyczne, plastyczne oraz regionalne dla dzieci z terenu Gminy Brenna („Baza Talentów”), realizowane poza godzinami nauki szkolnej na terenie gminy. Odbývają się one w trybie „studenckim” tzn. semestr jesienny od października do grudnia oraz semestr wiosenny od stycznia do czerwca. Ewentualne nowe nabory lub uzupełniające przeprowadzane są we wrześniu i październiku. Łącznie w pierwszej połowie 2023 w zajęciach uczestniczyło 184 uczestników. Od października udało się otworzyć nową sekcję Muzyczną – Instrumenty Dęte. Przeprowadzono również akcję promocyjną zajęć w szkołach oraz mediach społecznościowych.

Uczniowie „Bazy Talentów” to nie tylko skupieni na pracy, młodzi adepci sztuki, ale też aktywni członkowie lokalnej społeczności, prezentujący swoje umiejętności na różnych wydarzeniach, które tworzą solidną ofertę turystyczną dla turystów oraz mieszkańców całego regionu, tj.:

- Koncerty kolędowe – wszystkie sekcje Bazy Talentów
- Koncert promujący pierwszą płytę Grupy Śpiewu Tradycyjnego „Sójki” w ramach 31 Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy - Sójki
- „Jare Gody” w ramach Breńsko-Góreckiej Nocy Muzeów - Sójki
- „Otwarcie sezonu owczarskiego na Trzech Kopcach Wiślańskich” - Sójki
- 35 Wojewódzki Przegląd Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych Wisła 2023 – Mała Brenna
- Letnie koncerty sekcji skrzypcowych/ gitarowych / perkusyjnych / pianina Bazy Talentów
- Reportaż TVP3 - Mała Brenna
- Słowiańska Noc Folk Metalowa w Brennej – Sójki
- 60 lecie Zespołu Regionalnego Brenna im. Józefa Macha – Sójki, Mała Brenna
- Festiwal sztuki ulicznej „Puzzle Kultury” – Sójki
- 39. Babiogórska Jesień w Zawoi – Mała Brenna
- 32 Posiady Gawędziarskie w Starej Karczmi w Jeleśni – Mała Brenna

OPKiS Brenna w 2023 roku, zorganizował lub współorganizował, szereg wydarzeń, wybrane z nich to m.in:

- 31 finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy w Brennej
- Obchody 55 rocznicy śmierci Zofii Kossak-Szatkowskiej
- Premiera filmu o Zofii Kossak-Szatkowskiej – Mulier fortis. Kobieta mężna
- Dzień Czeski
- II Breńsko-Górecka Noc Muzeów
- Redyk u Państwa Jucha
- SprzątaMY w gminie Brenna
- Otwarcie sezonu owczarskiego w Agroturystyce Swoboda
- Festiwal Dziewięcił
- Piknik rodzinny „NA ZDROWIE”
- „Sekrety lasu”
- Piknik Rodzinny
- Noc Świętojańska ( impreza masowa)
- „Piknik pod Buczem” – TURNIEJ RODZINNY
- 55. Wojewódzkiego Przeglądu Wiejskich Zespołów Artystycznych
- Międzynarodowe Mistrzostwa Górali Karpackich w Koszeniu Łąki
- 9. Słowiańska Noc Folk-Metalową ( impreza masowa)
- „You fit us – Pasujesz do nas”
- Dni Dawnych Kultur
- Obchody 95-lecia OSP Brenna Centrum
- III Plener rzeźbiarski pn. „Kacperkowe improwizacje”
- 60-lecie Zespołu Regionalnego „Brenna” im. Józefa Macha
- II Karpacki Zjazd Muzykantów
- Rajd pojazdów zabytkowych
- „Nocne warsztaty z nietoperzem”
- XII Mistrzostwa Drwali Beskidzkich
- XXIV Dożynki Ekumeniczne
- IV Jesienne Koncerty Kameralne
- XII Śląski Rajd Turystyczny BEZ BARIER
- Puchar Wójta Gminy Brenna w Narciarstwie Biegowym
- 9. Górską Pętla UBS 12:12
- Sobotnie Treningi Biegowe (cykl)

- Pumptrackowy Puchar Brennej
- Bieg na Bucze & marsz Nordic Walking
- Uphill MTB Beskidy
- 6. Rodzinny Rajd Rowerowy
- 11. Bieg o Breńskie Kierpce
- Górski Rajd Zagłębiaków
- Orlen Oil 47. Rajd Cieszyńska Barbórka
- I Zimowa Senioriada w Brennej

Bieg o Breńskie Kierpce zwyciężył w dwóch konkurencjach plebiscytu Najlepszy Polski Bieg Górski 2023, zdobywając dwie Złote Kozice. To kolejne Kozice dla breńskich biegów.

Znaczący wkład w działalność kulturalną Gminy Brenna ma Beskidzki Dom Zielin „Przytulnia” kontynuując realizację szerokiego zakres działań (wykłady i wydarzenia o kulturze regionu, wydarzenia artystyczne, wydarzenia teatralne, wydarzenia edukacyjne czy promocja ziół w ramach kampanii „Brenna ziołami pachnąca”).

W 2023 roku OPKiS zorganizował uroczyste obchody istnienia Beskidzkiego Domu Zielin „Przytulnia”, który w tym roku obchodził 100-lecie. Budynek powstał jako inicjatywa oddolna mieszkańców. Zawsze pełnił rolę kulturalno-społeczną. Uroczyste świętowanie trwało 5 dni, od 15 do 19 sierpnia. W ramach obchodów powstał film „Dom”, który opowiada historię budynku oraz jego budowniczych.

Beskidzki Dom Zielin „Przytulnia” w 2023 r. przyjął około 70 grup realizując ofertę warsztatową dla grup zorganizowanych, która dodatkowo uatrakcyjniała odwiedzane miejsce, obejmującą m. in. Ferie w Przytulii, Twórczy Poniedziałek, Pachnące wtorki, Środy z lalkami, Zielone czwartki, Dom Niezwykłych Opowieści – „Strachy z naszej bajki”, Artystyczny piątek, zajęcia z rytmiki dla maluszków, IV Breńskie Szkubaczki, Muzyczny Tłusty Czwartek, Kino Małego Widza „Przytulacie” oraz inne rozliczne warsztaty tematyczne.

W marcu do obiegu trafiły opracowane przez pracowników nowe mieszanki ziół – „Na Malinie” i „Napar Zieleniorki”.

Przytulnia zrealizowała również nagrania dla mediów tj.: reportaż o wiedźmach i o legendach dla Radia Katowice, reportaż o święcie Matki Boskiej Zielnej dla TVN.

OPKiS współpracuje i wspiera gminnych twórców oraz lokalne nieformalne grupy artystyczne.

Należą do nich:

- Zespół Regionalny „Brenna”

- Rodzinna Grupa Pieśni i Tańca „Kotarzanie”
- Kapele „Maliniorze”, „Brynioki” i „Cóż to”
- Orkiestra Dęta Czesława Grenia
- Koła Gospodyń Wiejskich z Brennej
- Koła Gospodyń Wiejskich z Górek
- Koło Emerytów „Marzenie”
- Oddział Górali Śląskich
- Uniwersytet Trzeciego Wieku

Część z tych grup korzysta z budynków administrowanych przez OPKiS, realizując próby, spotkania czy zajęcia.

W 2023 r. Dyrektor OPKiS Brenna w ramach konkursu kandydatów do Srebrnej Cieszyńianki, zgłosił kandydaturę Pana Czesława Grenia z Orkiestry Dętej. Pracownicy OPKiS włączyli się również w organizację obchodów 60 lat zespołu regionalnego „Brenna” poprzez pomoc w organizacji obchodów, promocję czy produkcję wydawnictw dot. historii zespołu, oraz wystąpienie o przyznanie zespołowi specjalnego odznaczenia „Za zasługi dla Województwa Śląskiego”

Ośrodek Promocji Kultury i Sportu jest także odpowiedzialny za infrastrukturę sportową, w tym: lodowisko sezonowe wraz z wypożyczalnią łyżew i nart, minigolf, wypożyczalnię rowerów oraz sprzętu sportowego, place zabaw i siłownię w „Parku Turystyki” oraz „Pod Brandysem”, rekreacyjne trasy narciarstwa biegowego Brenna Leśnica.

Istotnym elementem promującym gminę i dostarczającym wiedzę o gminie osobom przyjezdnym jest prowadzony przez OPKiS punkt informacji turystycznej.

W pierwszym kwartale 2023 r., Informacja Turystyczna zmieniła siedzibę, z lokalizacji przy Urzędzie Gminy Brenna, ul. Wyzwolenia 77 na Amfiteatr w Parku Turystyki przy ul. Malinowej 2b.

Informacja Turystyczna w Brennej zajęła pierwsze miejsce w XIV edycji Konkursu na Najlepsze Centrum Informacji Turystycznej w kategorii dwóch gwiazdek. W ramach wygranej, w maju 2023 r. pracownice informacji uczestniczyły w wycieczce typu Study-Tour zorganizowanej na terenie trójmiasta.

Punkt na bieżąco współpracuje z gestorami obiektów noclegowych, gastronomicznych, atrakcji turystycznych, promuje obiekty na stronach internetowych [www.brenna.org.pl](http://www.brenna.org.pl), [www.beskidy.slaskie.travel](http://www.beskidy.slaskie.travel) i w mediach społecznościowych, pozyskuje informacje o wolnych miejscach noclegowych i publikuje informacje o aktualnych wydarzeniach w Gminie Brenna. Punkt Informacji Turystycznej do końca 2023 r. odwiedziło 23 722 turystów.

OPKiS jest również odpowiedzialny za promocję Gminy w mediach społecznościowych i stronach internetowych, mediach tradycyjnych oraz w materiałach drukowanych.

Oficjalny Fanpage gminy Brenna na Facebooku w 2023 r. odwiedziło 16 911 osób. Systematyczne wprowadzanie postów i informacji pozwoliło osiągnąć znaczny wzrost liczby osób odwiedzających naszą gminę i biorących udział w promowanych wydarzeniach.

Największą popularnością cieszyły się posty dot. kalendarza imprez na sezon letni 2023 r. osiągając zasięg 35 602 oraz aktywność na poziomie 8381.

Dodatkowo prowadzone są grupy i profile facebookowe tj.: Rozrywkowa Brenna, Wolne noclegi w Brennej, „Obserwatorium Nietoperzy w Brennej”, „Wyrzuchowane – wykonane w Brennej i Górkach”, #kupujlokalnie gmina Brenna, MTB Brenna, Beskidzki Dom Zielin Przytulnia, Bieg o Breńskie Kierpce, Bieg na Bucze, Mała Brenna, Słowiańska Noc Folk Metalowa, „Za woniom drzewa”, Sobotnie Treningi Biegowe; strony internetowe: domzielin.eu, brenskiekiepce.pl, rowerybrenna.pl, MTB Brenna.pl.

Do materiałów drukowanych należą w szczególności:

- Wieści Znad Brennicy – w nakładzie 200 egzemplarzy, dostępnej także w wersji online
- Pamiętnik górski

Warte wspomnienia są również realizowane programy lojalnościowe w postaci gier terenowych – „Strasza Gra Terenowa”, „Wędrownik”, „Puzłościeszka”.

Do pozostałych zadań OPKiS należą:

- Inwentaryzacja szlaków turystycznych i spacerowych w gminie Brenna
- Obsługa obserwatorium nietoperzy
- Organizacja konkursu fotograficznego pt. „Wehikuł czasu”
- Promocja opłaty miejscowej

### Biblioteka i czytelnictwo



Oprócz instytucji kultury do dyspozycji mieszkańców pozostaje także biblioteka – główna siedziba w Brennej przy ul. Wyzwolenia 77 oraz filia zlokalizowana w Górkach Małych przy ul. Zalesie 3. W tabeli poniżej przedstawiono dane dotyczące budżetu jednostki.

Tabela 19. Budżet biblioteki w Brennej

	Budżet (zł)
Dotacja samorządowa	350 000,00
Dotacja z Biblioteki Narodowej	11 308,00
Upomnienia	1 173,00
Dary	498,10
Darowane książki	4 835,90
Suma	362 979,10

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna

W 2023 r. zbiory biblioteki zostały powiększone o 1 812 książek i 19 audiobooków, a łączna wydatkowana kwota na zakup księgozbioru wyniosła 41 317,00 zł, z czego 25 424,00 zł pochodziło



ze środków gminnych. Następną tabelą prezentuje zestawienie liczbowe posiadanego księgozbioru oraz poziom czytelnictwa. W porównaniu z zeszłym rokiem prawie wszystkie pozycje zwiększyły swoje wartości.

Tabela 20. Liczba czytelników i książek w 2021 i 2022 roku – bibliotek w Brennej łącznie z filią

Wyszczególnienie	2022 r.	2023 r.
Księgozbiór ( liczba woluminów)	37809	39050
Liczba czytelników w ciągu roku	1432	1481
Liczba odwiedzin	14711	14771
Liczba wypożyczeń księgozbioru	48947	45667

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna

Poza udostępnianiem zbiorów bibliotecznych, instytucja aktywnie prowadzi działania edukacyjne, artystyczne i upowszechnieniowe.

Przygotowano i przesłano wniosek do Biblioteki Narodowej z programu „Narodowy Program Rozwoju Czytelnictwa” Priorytet 1 - Zakup nowości wydawniczych do bibliotek publicznych. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie. Na zakup nowości wydawniczych uzyskano z Biblioteki Narodowej 11 308,00 zł, z czego zakupiono 445 egzemplarzy książek dla dzieci, młodzieży, dorosłych.

W ramach współpracy z Biblioteką Śląską nasza biblioteka posiadała dostęp do serwisu Empik Go (darmowy dostęp do końca kwietnia br.), dzięki czemu nasi Czytelnicy mieli możliwość bezpłatnego korzystania z ponad 50 000 e-booków oraz audiobooków. Oprócz platformy Empik Go nasi czytelnicy mieli także dostęp do bazy ebooków i audiobooków w serwisie Legimi (darmowy dostęp do końca czerwca br.).

W czerwcu br. biblioteka kontynuowała współpracę z Instytutem Książki w Krakowie, w ramach której od czerwca 2023 r. przystąpiła do kolejnej edycji projektu „Mała Książka – Wielki Człowiek” (cel projektu to zachęcenie rodziców do odwiedzania biblioteki i codziennego czytania z dzieckiem. Każde dziecko w wieku przedszkolnym, które przyszło do biblioteki, otrzymało w prezencie wyprawkę Czytelniczą na dobry czytelniczy start i zbierało punkty na specjalną kartę; do końca grudnia 2023 wydano wyprawki czytelnicze dla 84 dzieci).

Biblioteka kontynuuje współpracę z przedszkolami i szkołami w Brennej i w Górkach Wielkich w ramach której przeprowadzono 15 warsztatów literacko-plastycznych dla dzieci z przedszkoli i szkół z Brennej i Górek (z klas 1-3) oraz z Ośrodka Leczniczo-rehabilitacyjnego „Bucze” w Górkach Wielkich (m. in. „Kotki” sieją rzeżuchę z Kicią Kocią”, „Kolorowy świat motyli i mój przyjaciel Kemushi”, „Jesienne liście w bibliotece”, czy „Legenda o Skarbniku”. W warsztatach literacko-plastycznych uczestniczyło 609 osób. W ramach akcji „Czytanie na dywanie” miało miejsce 11 spotkań z przedszkolakami (Przedszkole nr 1 w Brennej, Przedszkole przy SP 1 im. J. Korczaka w Brennej Leśnicy) oraz uczniami (Szkoła Podstawowa nr 2 w Brennej Bukowej i Szkoła Podstawowa nr 1 im. J. Korczaka). W akcji „Czytanie na dywanie” udział wzięło 623 osób.

2 maja biblioteka po raz pierwszy włączyła się w „III” Breńsko-Górecką Noc Muzeów”, podczas której dzieci wraz z rodzicami obejrzały adaptację baśni Zofii Kossak pt. „Kłopoty Kacperka, góreckiego skrzata”, w formie teatryku kamishibai (udział wzięły 43 osoby).

W ramach „Tygodnia bibliotek” najmłodszy (dzieci z Przedszkola Publicznego nr 1 w Brennej i Przedszkola Publicznego nr 2 w Górkach Małych) obejrzały spektakl teatralny pod tytułem „Kto w bibliotece gości i kradnie mądrości”, wystawiany w filii w Górkach Małych oraz na sali sesyjnej Urzędu Gminy w Brennej (udział wzięło 96 osób).

W czasie wakacji miał miejsce konkurs na największą ilość przeczytanych w czasie wakacji książek „Bibliomaniak” (w konkursie udział wzięło 28 osób). Finał konkursu uświetniło spotkanie autorskie i warsztaty z pisarką Agatą Romaniuk, autorką m. in. „Kociej Szajki”.

W 2023 r. biblioteka kontynuowała współpracę z harcerzami z 25 Drużyny Harcerskiej „Watra” z Brennej (biblioteka włączyła się w 2 akcje, podczas których m. in. przygotowano dla zuchów przedstawienie pt. „Kłopoty Kacperka, góreckiego skrzata oraz biblioteka była jednym z punktów Biegu Patrolowego/gry terenowej pt. „Poznajmy go lepiej” podczas Dnia Myśli Braterskiej, w której udział wzięły zuchy i harcerze z drużyn Powiatu Cieszyńskiego (63 osoby).

Biblioteka kontynuuje współpracę ze Stowarzyszeniem Uniwersytetu III Wieku w Brennej, w ramach której zorganizowała wycieczkę do Muzeum Śląska Cieszyńskiego (9.05.) oraz uczestniczyła w „XXXII Ogólnopolskim Tygodniu Czytania Dzieciom”. We współpracy z Stowarzyszeniem UTW w Brennej zostały zorganizowane dwa spotkania autorskie z pisarzami: Władysławą Magierą i Witoldem Turantem. Podczas „Ogólnopolskiego Tygodnia Czytania Dzieciom” w bibliotekach w Brennej i Górkach Małych odbyła się akcja czytelnicza, podczas której do czytania bajek zostali zaproszeni przedstawiciele różnych zawodów (m. in. strażacy, pielęgniarki oraz seniorzy ze Stowarzyszenia UTW w Brennej. W akcji udział wzięło 165 osób.

Biblioteka współpracuje z Ośrodkiem Promocji Kultury i Sportu w Brennej (biblioteka ma m. in. możliwość bezpłatnego korzystania z budynku „Beskidzkiego Domu Zielin – Przytulnia” i pomocy pracowników np. przy organizacji spotkań autorskich, imprez).

W tym roku biblioteka po raz pierwszy wzięła udział jako współorganizator i koordynator w ogólnopolskiej akcji Narodowego Czytania organizowanej pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

„Narodowe Czytanie” powieści "Nad Niemnem" Elizy Orzeszkowej odbyło się 9 września 2023 r. w „Dworze Kossaków” w Górkach Wielkich i zostało zorganizowane wspólnie przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Brennej (koordynator akcji), Muzeum Zofii Kossak-Szatkowskiej w Górkach Wielkich oraz

Ośrodek Promocji Kultury i Sportu Gminy Brenna (udział wzięło 28 osób, reprezentantów stowarzyszeń, szkół, organizacji i instytucji z terenu Gminy Brenna).

W 2023 roku biblioteka zorganizowała 8 spotkań autorskich i podróżniczych: z Krzysztofem Wielickim, legendą polskiego himalaizmu, Władysławą Magierą (promocja książki „Wspomnienia Zofii”), Witoldem Turantem, pisarzem, poetą i dziennikarzem związanym z Radiem Katowice i miesięcznikiem „Śląsk” (promocja zbioru reportaży „Uśmiechnięta ryba historii”), prof. Danielem Kadłubcem (promocja książki „Tak się u nas opowiada”), misjonarzami z Ghany, dwa spotkania z dr Michaeliem Morysem-Twarowskim (promocja książek: „Dzieje Księstwa Cieszyńskiego” i „Barbarica”. Tysiąc lat zapomnianej historii ziem polskich”) oraz z dr Zbigniewem Martenem – z zawodu psychologiem i wykładowcą uniwersyteckim (UŚ), a z zamiłowania pisarzem, autorem krótkich form literackich (fraszek, satyr).

Spotkania cieszyły się z dużym zainteresowaniem ze strony publiczności (rekordową frekwencją cieszyło się spotkanie z himalaistą Krzysztofem Wielickim, w którym udział wzięły 153 osoby).

## II.8 Ochrona zdrowia i pomoc społeczna



Pomoc społeczna to dziedzina, którą zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, będący samorządową jednostką budżetową. Działania realizowane przez GOPS wynikają wprost z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.).

Przedmiotem działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej są zadania wynikające z:

- 1) ustawy o pomocy społecznej,
- 2) innych ustaw:
  - a) ustawy o świadczeniach rodzinnych i przepisów wykonawczych,
  - b) ustawy o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej i przepisów wykonawczych do ustawy,
  - c) ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i przepisów wykonawczych,
  - d) ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
  - e) ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
  - f) ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
  - g) ustawy o systemie oświaty w zakresie świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym,
  - h) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, (zadania własne i zlecone Gminie),
  - i) ustawy o Karcie Dużej Rodziny,
  - j) ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci,
  - k) ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,
  - l) ustawy o prawie ochrony środowiska (w zakresie wydania zaświadczenia o przeciętnym miesięcznym dochodzie),

- m) ustawy o dodatkach mieszkaniowych,
  - n) ustawy Prawo energetyczne dotyczy wypłaty dodatku energetycznego,
  - o) ustawy o dodatku osłonowym,
  - p) ustawy o dodatku węglowym,
  - q) ustawy o szczególnych rozwiązaniach w zakresie niektórych źródeł ciepła w związku z sytuacją na rynku paliw,
  - r) ustawy o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej,
- 3) inne zadania:
- a) wynikające z uchwał Rady Gminy Brenna, Zarządzeń Wójta Gminy Brenna

**Pomoc społeczna** jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości<sup>1</sup>.

Tabela 21. Formy, liczba świadczeń i kwoty przeznaczony na zadania w 2023 r.

Formy pomocy	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł
zasiłki okresowe	16	128	48 475,00
zasiłki stałe	22	190	119 753,00
składka zdrowotna	19	171	9 872,00
schronienie tymczasowe	4	22 miesiące	20 889,00
schronienie z usługami opiekuńczymi	3	20 miesiące	82 050,00
noclegownia	4	4 miesiące	5 680,00
„Pomoc państwa w zakresie dożywiania” (zasiłki)	105	356	115 270,00
usługi opiekuńcze	10	636	19 634,00
zasiłki celowe i w naturze (ogółem)	112	x	187 324,00
w tym spec. zasiłki celowe	11	13	4 780,00
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	10	120	500 170,42
organizacja pochówku	0	0	00,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Główne czynniki zmuszających mieszkańców gminy do korzystania z pomocy społecznej w 2022 r:

- długotrwała lub ciężka choroba (59 rodzin),
- niepełnosprawność (55 rodzin),
- ubóstwo (51 rodzin),
- bezrobocie (24 rodziny)
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (21 rodzin).

<sup>1</sup> ustawa o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 901 ze zm.)

## Dożywianie

GOPS jest realizatorem rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu”. Na realizację powyższego programu (tj. zakup posiłków, zasiłki celowe na zakup żywności) w 2023 roku poniesiono koszt w wysokości 125 224,00 w tym: 75 000,00 zł to dotacja z budżetu państwa, a pozostała część czyli 50 224,00 zł to środki własne gminy. Szczegółowe dane na temat liczby osób objętych pomocą żywnościową zestawiono w poniższych tabelach.

Tabela 22. Zasiłek celowy - program „Posiłek w szkole i w domu”

Wyszczególnienie	Ogółem
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenia	105
Liczba rodzin	56
Liczba świadczeń	356
Kwota świadczeń (w zł)	115 270,00
<i>z tego: środki własne</i>	46 108,00
<i>dotacja</i>	69 162,00
Koszt średni jednego świadczenia (w zł)	323,79

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS

Tabela 23. Zakup posiłków - program „Posiłek w szkole i w domu”.

Wyszczególnienie	Ogółem	Dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej	Uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej
Liczba osób korzystających z posiłku	24	9	15
Liczba rodzin	11	x	x
Liczba osób w rodzinach	57	x	x
Liczba posiłków	2 596	792	1 804
Koszt posiłków (w zł)	9 954,00	3 170,00	6 784,00
<i>z tego: środki własne</i>	4 116,00	1 145,00	2 971,00
<i>dotacja</i>	5 838,00	2 025,00	3 813,00
Koszt jednego posiłku (w zł)	3,83	4,00	3,76

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brenna

## Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) Podprogram 2021

Krajowy program operacyjny jest współfinansowanym ze środków Europejskiego Funduszu Najbardziej Potrzebującym. Pomoc w ramach PO PŻ kierowana jest do tych osób i rodzin, które z powodu niskich dochodów nie są w stanie zapewnić sobie/rodzinie odpowiedniej ilości produktów żywnościowych. Pomoc udzielana jest bezpłatnie przez PKPS Katowice, a dystrybuowane przez pracowników Ośrodka.

Tabela 24. Liczba osób z podziałem na grupy biorących udział w POPŻ

ogółem osób	płeć		wiek			pozostali		
	K	M	>15	< 65	pozostali	niepełnospr.	migranci	pozostali
138	66	72	42	10	86	37	1	82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brenna

Ogólna liczba dystrybuowanej żywności wyniosła 1 840,00 kg.

### **Pomoc dla obywateli Ukrainy**

Pomoc dla obywateli Ukrainy w postaci jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300,00 zł/os. Uprawniony do pomocy jest obywatel Ukrainy, który wjechał legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. i deklaruje zamiar pozostania na jego terytorium oraz został wpisany do rejestru bazy PESEL.

W 2023 r. liczba udzielonych świadczeń wyniosła 29, na kwotę 8700 zł. Ponadto obywatelom Ukrainy udzielana była pomoc psychologiczna. Obywatele Ukrainy mogą również starać się o pomoc pieniężną i niepieniężną na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej takich jak zasiłek stały, zasiłek okresowy, dożywianie dzieci w szkołach, kierowanie do domów pomocy społecznej czy sprawienie pogrzebu. W 2023 r. przyznano pomoc dla jednej osoby w formie zasiłku stałego w wysokości 3911,10 zł (składki zdrowotne 351,96), a na posiłki dla dzieci w szkołach na terenie gminy Brenna wydatkowano kwotę 4015,80 zł.

### **Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej - edycja 2023 r.**

Głównym celem Programu jest wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym. Projekt był adresowany do 5 osób niepełnosprawnych, w tym:

- dla dziecka do 16 roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniem stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby, w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, - zrealizowano 60 godzin wsparcia asystenta osobistego,
- dla 1 osoby z niepełnosprawnością, posiadającą orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności - zrealizowano 60 godzin wsparcia asystenta osobistego,
- dla 3 osób z niepełnosprawnością, posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną - zrealizowano 615 godzin wsparcia asystenta osobistego.

Ogólna liczba godzin: 735 godzin usług asystencji osobistej

Program dofinansowany ze środków Funduszu Solidarnościowego

- całkowita wartość – 34 733,16 zł,
- dofinansowanie – 34 733,16 zł.

### Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Brenna

Pomoc materialną może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów rodziny (ze względu na: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężką lub długotrwałą chorobę, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm, narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe). Stypendium szkolne nie przysługuje uczniowi, który otrzymuje inne stypendium o charakterze socjalnym ze środków publicznych.

Tabela 25. Liczba złożonych wniosków oraz kwota – dotycz. pomocy materialna o charakterze socjalnym.

Licz. złożonych wniosków-stypendium	Licz. przyznanych stypendiów	Licz. złożonych wniosków - zasiłek szkolny	Kwota przyznanych środków - stypendia [zł]	Kwota przyznanych środków zasiłek szkolny [zł]
21	16	0	10 906, 89	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brenna

Kwota wypłaconych środków pomocy materialnej dla uczniów oraz zasiłku szkolnego wyniosła 10 906,89 zł (w tym: zadania własne 2 181,38 zł, dotacja do zadań 8 725, 51 zł). W ub. roku wypłacono jedno stypendium szkolne dla obywatela Ukrainy w wysokości 396,80 zł.

### Niebieska karta i praca Zespołu Interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny stanowią przedstawiciele służb gminnych, instytucji i organizacji działających w obszarze wsparcia społecznego. Działania Zespołu zmierzają do poprawy sposobów udzielania wsparcia osobom, które doświadczyły przemocy jak i ich najbliższemu otoczeniu. Do obowiązków zespołu należy budowanie lokalnego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka, zgodnie zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.), w tym także nadzorowanie przebiegu procedur „Niebieskiej Karty”.

W 2023 r. wszczęto 15 procedur „Niebieskiej karty”, w tym przez przedstawicieli:

- policji – 10 kart,
- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – 3 karty,
- Oświaty – 1 karta,
- Ochrony zdrowia – 1 karta.

Spośród 20 formularzy Niebieska Karta cz. A, rozpoczęto 15 nowych procedur, a 5 formularzy dołączono do toczących się aktualnie postępowań, celem dokonania dalszych czynności.

W 2023 r. zespół interdyscyplinarny udzielił wsparcia 56 osobom (w tym: 15 dzieciom, 5 os. starszym.). Ponadto zakończono procedurę w 13 rodzinach, w 10 przypadkach z powodu ustania przemocy i zrealizowania indywidualnego planu pomocy, a w 5 przypadkach z powodu braku zasadności prowadzenia działań.



Działania interwencyjne wobec sprawców:

- 2 os. otrzymały zakaz kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną,
- 2 os. otrzymały nakaz opuszczenia mieszkania,
- 2 os. zostały zatrzymane w Pomieszczeniach dla Osób Zatrzymanych,
- 4 os. doprowadzone do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku-Białej,
- 3 os. w stosunku do których ponownie wszczęto procedury NK,
- 2 zawiadomienia do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa określonego w art. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- 16 wniosków zostało skierowanych do GKRPA o leczenie odwykowe dla sprawców przemocy.

### Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa nakłada na gminy obowiązek wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i wprowadza do systemu pomocy społecznej funkcję asystenta rodziny. Jego rola polega na całościowym wspieraniu rodziny wychowującej dzieci. W 2023 r. opieką asystenta rodziny objęto 11 rodzin (w tym: z 10 rodzinami kontynuowano pracę z poprzednich lat): 10 rodzin objętych było pracą asystenta rodziny na podstawie postanowień Sądu Rejonowego w Cieszynie oraz 1 rodzina na wniosek pracownika socjalnego.

Na podstawie postanowienia sądu pełną władzę rodzicielską nad dziećmi odzyskały dwie rodziny, a z czterema rodzinami zakończono współpracę.

Środki wydatkowane na ten cel to kwota 11 858,00 zł.

Do zadań własnych gminy należy także m.in. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej i placówce opiekuńczo-wychowawczej. W 2023 r. na pobyt dzieci wydano kwotę 181.951,89 w tym: na rodziny zastępcze 64 948,47 zł i placówki opiekuńczo-wychowawcze 117 003,42 zł.

### Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny

Tabela 26. Rodzaj i kwota świadczeń: świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny.

Lp	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Suma wypłaconych świadczeń [zł]
1	Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	5669,00	631706,17
2	Świadczenie rodzicielskie	194	180571,00
3	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia	54	54 000,00
4	Zasiłek pielęgnacyjny	2816	607805,00
5	Świadczenie pielęgnacyjne	793	1 930051,00

6	Specjalny zasiłek opiekuńczy	0	0
7	Składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	X	310576,00
8	Składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze	x	64934,00
9	Za życiem	2	8 000,00
10	Świadczenie wychowawcze	2	1000,00
11	Fundusz alimentacyjny	288	1245741,98
12	Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłacenia św. funduszu alimentacyjnego	x	79660,06
13	Należność z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, które wygasły w związku ze śmiercią dłużnika	x	6275,00
14	Umorzone należności od dłużników alimentacyjnych	x	0,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brenna

### Karta Dużej Rodziny (KDR)

Bezpłatna KRD przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień, jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju.

Zamrożenie cen prądu w 2023 r. w ramach *ustawy z dnia 7 października 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 roku w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej*, która weszła w życie w dniu 18.10.2022 r. przyczyniła się do większego zainteresowania KDR, ponieważ jest ona niezbędna, aby skorzystać z wyższych limitów preferencyjnego zużycia energii elektrycznej.

Od 1 stycznia 2023 r. zostały zamrożone ceny prądu dla tych, którzy utrzymują zużycie w określonych limitach:

- 2000 kWh - dla osób fizycznych,
- 2600 kWh - dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin,
- 3000 kWh – dla rolników i posiadaczy KDR

Tabela 27. Liczba rodzin i osób którym wydano KDR.

Wyszczególnienie	Liczba os.
liczba rodzin, którym wydano KDR	188
liczba członków rodzin wielodzietnych, którym wydano KDR	364

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brenna

### Realizacja programu „Czyste powietrze”

Osoba fizyczna, która zamierza złożyć wniosek o przyznanie podwyższonego poziomu dofinansowania z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej w ramach rządowego Programu na dofinansowanie termomodernizację budynku czy m.in. wymiany kotła do dnia złożenia wniosku powinna uzyskać od wójta, burmistrza lub prezydenta miasta zaświadczenie o wysokości przeciętnego miesięcznego dochodu przypadającego na jednego członka jej gospodarstwa domowego.

Tabela 28. Liczba wydanych zaświadczeń o dochodzie.

Liczba zaświadczeń w 2022 r.			
Liczba świadczeń	dla gosp. wieloosobowego	dla gosp. jednoosobowego	suma
	128	34	162

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brenna

## POZOSTAŁE ZADANIA ZLECONE W FORMIE DODATKÓW

### Dodatek węglowy

Kontynuacja zadania z 2022 r., tj. wypłata jednorazowa, kwota w wysokości 3 000 zł dla jednego gospodarstwa domowego, pod warunkiem, że głównym źródłem ogrzewania tego gospodarstwa jest kocioł na paliwo stałe, kominek, koza, ogrzewacz powietrza, trzon kuchenny, piecokuchnia, kuchnia węglowa lub piec kaflowy na paliwo stałe, zasilane węglem kamiennym, brykietem lub pelletem zawierającymi co najmniej 85% węgla kamiennego.

Tabela 29. Liczba wniosków dotycz. dodatku węglowego

Wyszczególnienie	Liczba wniosków
Ilość wniosków wypłaconych, w tym:	50
wniosków po rozpatrzeniu	48
wnioski po odwołaniu SKO	2
Ilość postępowań odwoławczych do SKO	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GOPS Brenna

## Dodatek elektryczny

Dodatek elektryczny jest dopłatą do prądu dedykowaną gospodarstwom domowym, które zużywają energię elektryczną do ogrzewania mieszkań i domów za pomocą pomp ciepła, pieców elektrycznych i bojlerów z funkcją c.o. Dopłata do prądu jest jednorazowa, a jej wysokość uzależniona jest od zużycia energii (w tym samym miejscu zamieszkania).

Tabela 30. Liczba złożonych wniosków do 31.12.2022r.

Złożone wnioski	Liczba wniosków
Liczba wniosków kwota podstawowa w wysokości 1000,00 zł	32
Liczba wniosków kwota podwyższona w wysokości 1500,00 zł	32
Liczba wniosków wypłaconych kwota podstawowa 1000,00 zł	16
Liczba wniosków wypłaconych kwota podwyższona 1500,00 zł	21
Liczba wniosków wycofanych kwota podstawowa 1000,00 zł	16
Liczba wniosków wycofanych kwota podwyższona 1500,00 zł	11

Źródło: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Brennej

## Dodatek dotyczy refundacji podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych w gospodarstwach domowych ogrzewanych gazem w 2023 r. (tzw. „dodatek gazowy”)

Zgodnie z ustawą z dnia 15 grudnia 2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku gazu – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadanie w zakresie refundacji kwoty VAT wynikającej z opłaconej faktury, dokumentującej dostarczenie paliw gazowych za okres od dnia 1 stycznia 2023 do dnia 31 grudnia 2023 r. do odbiorcy paliw gazowych. W powyższym okresie wpłynęły 142 wnioski o przyznanie refundacji podatku Vat za zużyte paliwa gazowe. Wypłacono łącznie kwotę: 20 133,25 zł.

### II.9 Ochrona środowiska



Zakres przedmiotowy rozdziału koncentruje się na zagadnieniach stanowiących zadanie własne gminy zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, w kwestiach dotyczących: 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej; 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz.

**Azbest** – usuwanie azbestu ma się zakończyć do 2032 r. (zgodnie z Krajowym Programem Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032). W gminie Brenna przyjęto w 2017 r. Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Brenna na lata 2017-2032 – Uchwała Nr XXII/238/17 z dnia 21 września 2017 r. (zawiera inwentaryzację wyrobów).

Dotacje przyznawane były w 2023 r. na podstawie Uchwały Nr XXVII/244/21 Rady Gminy Brenna z dnia 19 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu udzielenia dotacji celowej ze środków budżetu gminy Brenna na realizację przedsięwzięć związanych z usunięciem wyrobów azbestowych z terenu gminy Brenna.

W roku 2023 roku zlikwidowano 6,39 Mg wyrobów zawierających azbest. Usunięto azbest z 4 nieruchomości w ramach dofinansowania. Kwota dotacji wyniosła 5 051,20 zł i została w całości pokryta z budżetu gminy Brenna. Zakres prac obejmował demontaż, transport i unieszkodliwienie oraz transport i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest na składowisku odpadów, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

**Ochrona powietrza** – W 2023 roku zrealizowano 12 umów dot. udzielenia dotacji z budżetu Gminy Brenna na wymianę źródeł ciepła i udzielono łącznie **48 000,00** zł dotacji. Należy także przyjąć, iż część mieszkańców czy przedsiębiorców mogło dokonać wymiany we własnym zakresie. Dodatkowo mieszkańcy korzystali z dotacji z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach.

Gmina Brenna na mocy Porozumienia zawartego z WFOŚiGW w Katowicach prowadziła także Punkt Czyste Powietrze – dostępny dla mieszkańców w każdy wtorek naprzemiennie raz w Brennej raz w Górkach Wielkich. W ramach działania punktu organizowane były także spotkania dla mieszkańców w strażnicy OSP w Górkach Wielkich i sali sesyjnej w Urzędzie Gminy (2 spotkania w 2023 roku), a także wizyty u zainteresowanych mieszkańców. Z pomocy punktu konsultacyjno-informacyjnego (bezpłatnie dla mieszkańców), w 2023 roku skorzystało 920 osób. Za pośrednictwem Gminy złożono w 2023 roku 81 Wniosków.

W zakresie **oczyszczania ścieków** w 2023 r. wpłynęło 6 zgłoszeń związanych z budową przydomowych oczyszczalni ścieków oraz wydano 2 decyzje o przyłączeniu budynków do kanalizacji – gmina nie partycypowała w tych inwestycjach finansowo. W ramach dotacji celowej do kosztów związanych z budową przyłączy kanalizacyjnych Gmina Brenna w 2023 roku udzieliła dofinansowania w kwocie **140 948,37** zł na przyłącza do kanalizacji (1 189, 97 mb przyłączy).

**Kontrole** – w kompetencji gminy leży nadzór nad przestrzeganiem przepisów z zakresu działań prośrodowiskowych w związku z tym Gmina Brenna przeprowadziła następujące kontrole:

*Tabela 31. Kontrole związane z naruszeniem przepisów dotyczących ochrony środowiska w 2020 r.*

Zakres	Liczba kontroli
gospodarka odpadami na nieruchomościach niezamieszkałych	135
kontrola firm	3
źródła ciepła - piece	20 - liczba kontroli instalacji (przestrzeganie zakazu spalania odpadów, uchwała antysmogowa) 3 - liczba kontroli przestrzegania zakazu spalania pozostałości roślinnych na powierzchni ziemi
suma	161

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna*

**Opieka nad zwierzętami** – w 2023 roku objęto opieką 8 psów bezdomnych oraz 20 kotów bezdomnych, w tym 2 koty ranne w wypadkach drogowych. Dodatkowo poniesiono koszty leczenia i sterylizacji 9 dzikich kotów. Ogólny koszt zadania w 2023 roku wyniósł 99 569,94,00 zł. Ponadto dziewięć dzikich zwierząt zostało przekazanych do Pogotowia Leśnego w Mikołowie.

Ponadto Gmina Brenna prowadzi edukację ekologiczną za pośrednictwem prasy, Internetu, działań wydawniczych i kulturalnych.

## II.10 Działania na rzecz bezpieczeństwa



Zakres przedmiotowy rozdziału koncentruje się na zagadnieniach stanowiących zadanie własne gminy zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, w kwestiach dotyczących porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego.

### Bezpieczeństwo publiczne

Za bezpieczeństwo mieszkańców i turystów na terenie Gminy Brenna odpowiedzialny jest Komisariat Policji w Skoczowie. Odziaływanie tego posterunku obejmuje gminy: Brenna, Dębowiec, Skoczów. W poniższej tabeli przedstawiono dane zbiorcze (policja nie wyodrębnia tego rodzaju danych dla poszczególnych gmin) związane z wykrywalnością przestępstw o charakterze kryminalnym.

Tabela 32. Dynamika wszczęć, przestępstw stwierdzonych wraz z wykrywalnością w kategorii przestępczość ogółem na przestrzeni lat 2014-2020.

	2019	2020	2021	2022	2023
postępowania wszczęte	547	544	673	670	580
przestępstwa stwierdzone	589	567	973	1001	724
wykrywalność	75,59%	73,16%	70,40%	76,10%	68,10%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KP w Skoczowie.

### Bezpieczeństwo w ruchu drogowym



Na terenie działania Komisariatu Policji w Skoczowie w 2023 r. doszło do 12 wypadków drogowych, w których śmierć poniosła 1 osoba. Odnotowano również 403 kolizje drogowe.

W następnym tabeli przedstawiono szczegółowe dane dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie Gminy Brenna w 2023 r.

Tabela 33. Liczba zdarzeń drogowych na terenie Gminy Brenna w 2023 r.

Miejscowość	Wypadki	Kolizje	Zabici
Brenna	3	60	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KP w Skoczowie.

łącznie na terenie działania Komisariatu Policji w Skoczowie w 2023 r. zatrzymano 150 nietrzeźwych kierujących pojazdami, a także 33 osób, które prowadziły pojazdy mimo wcześniej wydanych wyroków dotyczących zakazu prowadzenia pojazdów. Dane dotyczące Brennej przedstawiono poniżej.

Tabela 34. Liczba zdarzeń z udziałem nietrzeźwych kierujących na terenie Gminy Brenna w 2023 r.

	Brenna
Kierujący pojazdami mechanicznymi w stanie nietrzeźwości art. 178a§1 kk.	12
Kierujący pojazdami mechanicznymi w stanie po użyciu alkoholu 87§1, 2 kw.	1
Kierujący rowerami w stanie nietrzeźwości art. 87§1a kw.	12
Kierujący pojazdem mechanicznym wbrew orzeczeniu Sądu art. 244 kk.	5
Kierujący pojazdami mechanicznymi wbrew decyzji uprawnionego organu art. 180a kk.	3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych KP w Skoczowie.

## Bezpieczeństwo pożarowe



Na terenie gminy działają 3 jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej:

- Brenna Centrum,
- Brenna Leśnica,
- Górki Wielkie.

Dwie jednostki, OSP Brenna Centrum i OSP Górki Wielkie są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego (KSRG).

Przy pomocy jednostek OSP gmina wykonuje swoje zadania własne z zakresu ochrony przeciwpożarowej. Ochotnicze straże pożarne są finansowane na podstawie ustawy z 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (t.j. Dz.U z 2024 r. poz. 233). Zgodnie z art. 10 ust. 1 w ramach realizacji zadania własnego w zakresie ochrony przeciwpożarowej gmina zapewnia, stosownie do posiadanych sił i środków, ochotniczym strażom pożarnym:

1. pojazdy i sprzęt specjalistyczny, środki ochrony indywidualnej, umundurowanie i środki łączności oraz ich utrzymanie;
2. ubezpieczenie strażaków ratowników OSP i kandydatów na strażaków ratowników OSP oraz członków młodzieżowych drużyn pożarniczych i dziecięcych drużyn pożarniczych, w tym ubezpieczenie grupowe, od odpowiedzialności cywilnej i od następstw nieszczęśliwych wypadków, podczas wykonywania powierzonych zadań;
3. badania lekarskie strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w działaniach ratowniczych;
4. badania lekarskie kandydatów na strażaków ratowników OSP przeprowadzane w celu stwierdzenia braku przeciwwskazań do udziału w szkoleniu podstawowym przygotowującym do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych.

Ponadto na podstawie art. 15 Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych strażakowi OSP, który uczestniczył w akcjach ratowniczych, działaniach ratowniczych, szkoleniu lub ćwiczeniu przysługuje ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu ustaliła rada gminy w drodze uchwały.

Łącznie w roku 2023 koszty funkcjonowania jednostek OSP gmina Brenna wyniosły: **129 428,96 zł**, w tym doposażenie w sprzęt niezbędny do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof wyniosło: **25 363,00 zł**.



Tabela 35. Koszty funkcjonowania jednostek OSP

OSP	Wartość
Brenna Centrum	39 444,31 zł
Brenna Leśnica	39 128,40 zł
Górki Wielkie	50 856,25 zł

Źródło: opracowanie własne

W 2023 na terenie gminy Brenna odnotowano 164 zdarzenia, poprzez wspólne działania prowadzone przez zastępy Państwowej Straży Pożarnej i ratowników Ochotniczych Straży Pożarnej.

Największa liczba interwencji na terenie gminy Brenna w 2023 roku miała miejsce w okresie od lipca do sierpnia (sezon wakacyjny) oraz w miesiącu styczniu. Najwięcej pożarów wystąpiło w lipcu. W miesiącu sierpniu odnotowano największą liczbę miejscowych zagrożeń, natomiast największą liczbę zgłoszeń sklasyfikowanych jako alarmy fałszywe odnotowano w miesiącu czerwcu.

Charakterystyka zdarzeń interwencji PSP w Gminie Brenna w 2023 r. zestawiona jest w poniższej tabeli.

Tabela 36. Charakterystyka zdarzeń i interwencji PSP w Gminie Brenna w 2023 r.

Charakterystyka zdarzeń w Gminie Brenna	Wartość
zdarzenia ogółem	164
Pożary	26
miejscowe zagrożenia	128
alarmy fałszywe	10
osoby poszkodowane ogółem	26
ofiary śmiertelne	11
Ranni	15
szacunkowe straty łącznie	569,7 tys. zł
wartość uratowanego mienia	2300 tys. zł
pożary ( straty)	136,5 tys. zł
miejscowe zagrożenia ( straty)	391,7 tys. zł
pożary (uratowane mienie)	3250 tys. zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSP w Cieszynie

Wydarzenia te skutkowały 15 osobami rannymi, z czego jedna ucierpiała w pożarach, a reszta podczas zagrożeń miejscowych. W 2023 roku odnotowano 11 ofiar śmiertelnych.

W 2023 roku na terenie gminy Brenna najwięcej pożarów miało miejsce w obiektach mieszkalnych.

Tabela 37. Szczegółowe zestawienie najczęstszych grup obiektów, w których jednostki prowadziły działania w związku z wystąpieniem pożarów w 2023 r.

OGÓŁEM	Obiekty użyteczności publicznej	Obiekty mieszkalne	Obiekty produkcyjne	Środki transportu	Lasy (państwowe i prywatne)	Uprawy, rolnictwo	Inne obiekty
26	0	19	0	1	0	0	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSP w Cieszynie

W 2023 roku najczęściej podejmowano działania w związku ze zdarzeniami związanymi ze zjawiskami atmosferycznymi.

Pośród interwencji Straży Pożarnej ze względu na występowanie miejscowego zagrożenia największa liczba działań była podjęta w związku z silnym wiatrem (36). Liczbę i rodzaj miejscowych zagrożeń odnotowanych przez PSP Cieszyn na terenie Gminy Brenna w 2023 r. przedstawia poniższa tabela.

*Tabela 38. Liczba i rodzaj miejscowych zagrożeń odnotowanych przez PSP Cieszyn na terenie Gminy Brenna w 2023 r.*

Rodzaje miejscowych zagrożeń	Liczba
Silne wiatry	36
Przybory wód	2
Opady śniegu	1
Opady deszczu	5
Chemiczne	3
Ekologiczne	0
Radiologiczne	0
Budowlane	5
Infrastruktury komunalnej	5
W transporcie drogowym	12
Na obszarach wodnych	4
Medyczne	24
suma	97

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PSP w Cieszynie2*

### Bezpieczeństwo przeciwpowodziowe

W ramach zabezpieczenia przeciwpowodziowego Brenna dysponuje następującym sprzętem:

*Tabela 39. Wyposażenie magazynu przeciwpowodziowego*

l.p	nazwa sprzętu	J.m.	Ilość
1	Kamizelka asekuracyjna	szt.	5
2	Plandeka okryciowa	szt.	11
3	Worek polipropylenowy	szt.	3000
4	Folia izolacyjna (10 m2)	szt.	3
5	Łopata	szt.	6
6	Buty gumowe	pary	4
7	Peleryna przeciwdeszczowa	szt.	8
8	Osuszacz powietrza	szt.	1
9	Nagrzewnica spalinowa	szt.	1
10	Oskard	Szt.	5
11	Łóżka polowe	szt.	12

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna*

Oprócz gminnego magazynu przeciwpowodziowego ze sprzętu typu pompy pływające, pompy szlamowe, agregaty prądotwórcze, systemy oświetleniowe, piły, łomy, siekiery, a także materiały takie jak piasek, gmina korzysta w z zasobów posiadanych przez Ochotnicze Straże Pożarne.

## II.11 Analiza bieżącego utrzymania dróg



W rozdziale omówiono zadanie własne gminy (zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym), którym jest utrzymanie gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacja ruchu drogowego.

Gmina Brenna w 2023 roku na realizację działań ustawowych związanych z gminnymi drogami publicznymi wydatkowała kwotę **1 971 344,25 zł**. Poniesione wydatki dotyczą m.in. zakupów: kruszywa, rur, betonu, wpustów drogowych, zakupu materiałów do remontów, uzupełnienia oznakowania, usług remontowych, odśnieżania dróg gminnych, przeglądów obiektów drogowych i mostowych, parkingów, czyszczenia separatorów, wynajmu urządzeń GPS, wycinki gałęzi i drzew przy drogach gminnych, ubezpieczenia dróg. Ww. wydatki bieżące w całości zostały sfinansowane z dochodów własnych gminy. **Na zimowe utrzymanie dróg gminnych (odśnieżanie, zwalczanie śliskości poprzez posypywanie solą i grysami) w roku 2023 r. wydano łącznie 777 842,54 zł, przy czym w całym sezonie zimowym 2022/2023 koszty utrzymania zimowego wyniosły 710 637,73 zł, natomiast w sezonie 2023/2024 - 507 372,33 zł. Remonty cząstkowe po zimie, tj. naprawa nawierzchni dróg to koszt 797 290,63 zł.**

Dodatkowo, zadania w ramach prac remontowych i konserwacyjnych dróg były realizowane przez Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej. Na potrzeby prac realizowanych przez Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej Gminy Brenna w zakresie remontów i utrzymania dróg gminnych zamówiono:

- materiały skalne (kruszywa, kliniec) o wartości 64 413,30 zł,
- korytka betonowe, studnie, rury kanalizacyjne, ścieki systemowe i płyty drogowe za kwotę 190 735,47 zł.

Gmina Brenna udzieliła również dotacji przedmiotowej dla Zakładu Budżetowego Gospodarki Komunalnej w Brennej na realizację zadania zleconego przez powiat w zakresie koszenia przy drogach powiatowych. Dotacja na ten cel wyniosła 12 000,00 zł i została w całości sfinansowana ze środków pochodzących z dotacji przekazanej przez Powiat Cieszyński.

Następna tabela prezentuje wysokość środków wydatkowanych na te cele (koszty robocizny bez materiałów).

*Tabela 40. Zestawienie kosztów robocizny w ramach prac remontowych i konserwacyjnych realizowanych przez ZBGK*

I.p	Zadanie	Wartość w zł
1	Skarpowanie poboczy dróg	19915
2	Czyszczenie studzienek, ulic, wodozwodów, korytek	39065

3	Obcinanie gałęzi na poboczach dróg	41425
4	Wykonanie nawierzchni drogi z płyt Jumbo ul. Sucha Brenna	11850
5	Remonty nawierzchni dróg	63430
6	Czyszczenie rowów	39540
7	Wykonanie odwodnienia ul. Jatny Brenna	2000
8	Wykonanie poszerzenia drogi ul. Brzoskwiniowa Górki Wielkie	3840
9	Wykonanie odwodnienia ul. Sucha Brenna wraz z akodrenami	20800
10	Wykonanie rampy najazdowej ul. Leśnica Brenna	1800
11	Wykonanie akodrenów ul. Stroma Brenna	1920
12	Naprawa części nawierzchni z płyt Jumbo ul. Słoneczna w Brennej	5200
13	Wykonanie nawierzchni wraz z poszerzeniem drogi (z płyt Jumbo) i odwodnieniem ul. Jaworowa Brenna	25940
14	Korytowanie i utwardzenie wlotu ul. Skrzyпка G.W.	4630
15	Wykonanie studni chłonnej ul. Kretowskie Górki Wielkie	3840
16	Naprawa części nawierzchni z płyt Jumbo ul. Armii Krajowej w Brennej	4320
17	Wykonanie umocnienia skarpy ul. Głębiec Brenna	3160
18	Udrożnienie melioracji wraz z wykonaniem nowego odcinka ul. Wierzbowa G.W.	18180
19	Montaż płyt drogowych wraz z przepustem ul. Drożyska Brenna	6475
20	Wykonanie odwodnienia z płyt górskich ul Pasternik Brenna	7840
21	Wykonanie przepustu wraz z przyczółkami i profilowaniem skarp ul. Spokojna G.W.	6300
22	Wykonanie odwodnienia ul. Radosna Górki Wielkie	2160
23	Wykonanie poszerzenia drogi ul. Sucha Brenna	2800
Suma		336430

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UG Brenna

## II.12 Analiza udzielonych i rozliczonych dotacji przez organizacje pozarządowe



Rozdział zawiera opis zagadnień wchodzących w zakres zadania własnego gminy (zgodnie z art. 7 ust. 1. ustawy o samorządzie gminnym), którym jest współpraca i działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571).

Ramy prawne aktywności gminy w tym obszarze stanowiła Uchwała nr XLVI/364/22 Rady Gminy Brenna z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Brenna z organizacjami pozarządowymi na 2023 rok oraz Uchwała nr L/418/23 Rady Gminy Brenna z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie zmiany załącznika do uchwały nr XLVI/364/22 Rady Gminy Brenna z dnia 30 listopada 2022 r. w sprawie przyjęcia Programu współpracy Gminy Brenna z organizacjami pozarządowymi na 2023 rok.

Na realizację Programu zarezerwowano w budżecie gminy kwotę w wysokości 105 000,00 zł, w tym:

- na zadania z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego - kwotę 7 000,00 zł;

- na zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym - kwotę 95 000,00 zł;
- na zadania z zakresu turystyki i krajoznawstwa – kwotę 3 000,00 zł.

W marcu 2023 r. ogłoszono otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych Gminy Brenna w 2023 roku, a ogłoszenie wyników nastąpiło w kwietniu 2023 r.

Dotacje na zadania publiczne z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego otrzymały:

- 1) Ochotnicza Straż Pożarna w Górkach Wielkich na zadanie pn. „Prowadzenie Orkiestry Dętej przy OSP Górki Wielkie” w kwocie 4 500,00 zł;
- 2) Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Brennej na zadanie pn. „Torba pasterska z wełny” w kwocie 1 100,00 zł.

Dotacje na zadania publiczne z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym otrzymały:

- 1) Rzymskokatolicka Parafia pw. Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich na zadanie pn. „Wakacyjny wyjazd dla dzieci i młodzieży 2023” w kwocie 28 000,00 zł;
- 2) Stowarzyszenie Charytatywne "Dogonić Czas" na zadanie pn. „Lato z uśmiechem” w kwocie 19 000,00 zł;
- 3) Ochotnicza Straż Pożarna w Brennej Leśnicy na zadanie pn. „Aktywny sposób na wakacje” w kwocie 16 000,00 zł;
- 4) Stowarzyszenie „SOS Wioski Dziecięce w Polsce” na zadanie pn. „Życie na uchwycie” w kwocie 14 000,00 zł.

Dotację na zadania publiczne z zakresu turystyki i krajoznawstwa otrzymało Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Brennej na zadanie pn. „Poznajemy Dolinę Sandomierską” w kwocie 3 000,00 zł.

Ponadto na podstawie art. 19a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tryb małych zleceń, tzw. „małe granty” – pominięcie procedury konkursowej), dotacje otrzymały:

- 1) Rzymskokatolicka Parafia pw. Wszystkich Świętych w Górkach Wielkich na zadanie pn. „Wakacje z uśmiechem” w kwocie 7 000,00 zł;
- 2) Fundacja Dobra Zagroda na zadanie pn. „TUS w Foluszu” w kwocie 4 800,00 zł;
- 3) Fundacja Dobra Zagroda na zadanie pn. „Tutoring w Foluszu” w kwocie 5 500,00 zł.

Zostały również udzielone dotacje na zadania w zakresie sprzyjania rozwojowi sportu, na które zarezerwowano w budżecie gminy kwotę w wysokości 110 000,00 zł. Ogłoszenie konkursu nastąpiło w lutym 2023 r., a ogłoszenie wyników i udzielenie dotacji w marcu 2023 r. Dotacje otrzymały:

- Ludowy Klub Sportowy „Beskid” Brenna na zadanie pn. „Realizacja programu szkolenia sportowego oraz startów w zawodach i rozgrywkach z zakresu piłki nożnej” w kwocie 31 000,00 zł;
- Klub Sportowy Spójnia 2020 na zadanie pn. „Treningi piłki nożnej dla dzieci i młodzieży z Gminy Brenna” w kwocie 16 000,00 zł.”
- Młodzieżowy Klub Sportowy Brenna-Górki na zadanie pn. „Szkolenie drużyn dziecięcych z piłki nożnej oraz zajęcia z lekkiej atletyki” w kwocie 31 000,00 zł;
- Uczniowski Klub Sportowy Brenna-Górki na zadanie pn. „Z nami aktywniej w Gminie Brenna 2023” w kwocie 28 000,00 zł.

### II.13 Administracja



**Na dzień 31 grudnia 2023 r. w Urzędzie Gminy w Brennej zatrudnionych było 46 pracowników.**

Wykaz etatów: Wójt – 1 etat, Zastępca Wójta – ½ etatu, Naczelnik Wydziału - ½ etatu, Skarbnik – 1 etat, Sekretarz – 1 etat, Kierownik referatu – 5 etatów, Kierownik USC – 1 etat, Pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych – 1/8 etatu, Inspektor – 19,75 etatów, Informatyk – 1 etat, Podinspektor – 5 etatów, Referent – 4 etaty, Kierowca - 1 etat, Sprzątaczką – 1 etat, Goniec – 1 etat.

W Urzędzie Gminy w Brennej nie opracowano programu szkoleń. Pracownicy podnoszą kwalifikacje zawodowe na szkoleniach aktualizacyjnych otwartych, zgodnie z bieżącymi potrzebami w tym zakresie. W 2023 r. 25 pracowników podnosiło kwalifikacje zawodowe uczestnicząc w szkoleniach aktualizacyjnych otwartych. Ponadto w 2023 r. zorganizowano 3 szkolenia zamknięte dedykowane pracownikom administracyjnym Urzędu.

### II.14 Uchwały Rady Gminy



Zgodnie z art. 28aa ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym raport o stanie gminy powinien obejmować m.in. realizację uchwał rady gminy. W związku z tym zapisem dokonano analizy statystycznej oraz tematycznej uchwał Rady Gminy Brenna.

Łączna liczba uchwał, które podjęła Rada Gminy Brenna w 2023 roku wyniosła 89. Szczegółowe zestawienie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 41. Liczba uchwał Rady Gminy Brenna w 2022 roku

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	suma
liczba uchwał	4	22	9	6	3	11	0	13	4	10	8	7	<b>97</b>

Źródło: opracowanie własne na podstawie BIP Brenna

W następnym tabeli przedstawiono zakres tematyczny uchwał. Należy podkreślić, że zakwalifikowanie tematyczne jest arbitralne i autorskie oraz uwzględnić fakt, iż wiele uchwał mieści się w kilku zakresach tematycznych.

Tabela 42. Liczba uchwał z podziałem na kategorie w Gminie Brenna w 2023 roku

	suma wg kategorii
Finansowe, podatki, opłaty	34
Planowanie przestrzenne	1
Gospodarka komunalna – mienie gminne, zamiana, sprzedaż, dzierżawa	16
Ochrona środowiska, regulaminy gospodarka śmieciowa i ściekowa	12
Oświata	1
Pomoc społeczna, sprawy społeczne, seniorzy	18
Organizacyjne, ustrojowe	16

Źródło: opracowanie własne na podstawie BIP Brenna

Największa liczba uchwał podjętych przez Radę Gminy Brenna dotyczyła kwestii finansowych.

Do najważniejszych uchwał należały zwłaszcza:

- Uchwała nr XLIX/405/23 Rady Gminy Brenna z dnia 21 lutego 2022 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Brenna na lata 2022-2030;
- Uchwała nr L/414/23 Rady Gminy Brenna z dnia 23 marca 2023 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2023 – 2025;
- Uchwała nr LIII/431/23 Rady Gminy Brenna w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Brenna w miejscowości Górki Wielkie i Górki Małe;
- Uchwała nr LIV/444/23 Rady Gminy Brenna z dnia 28 sierpnia 2023 r. w sprawie przyjęcia "Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Brenna za lata 2021 - 2022";
- Uchwała nr LIV/448/23 Rady Gminy Brenna z dnia 28 sierpnia 2023 r. w sprawie nadania imienia Amfiteatrowi w Brennej;
- Uchwała nr LVIII/473/23 Rady gminy Brenna z dnia 27 listopada 2023 r. w sprawie przyjęcia Planu Zrównoważonej Mobilności dla Aglomeracji Beskidzkiej 2040+;

## II.15 Inne działania



- W 2023 roku Gmina Brenna nabyła nieruchomości poprzez:
  1. Komunalizacje mienia Skarbu Państwa na podstawie art. 5 ust. 4 Ustawa z dnia 10 maja 1990 roku – Przepisy wprowadzające ustawę o samorządzie terytorialnym i ustawę o pracownikach samorządowych (Dz. U.Nr 32, poz.191 ze zm.).  
Gmina Brenna w tym trybie przejęła trzy działki 1869/64, 1869/70, 1869/68 położone w Górkach Wielkich o łącznej powierzchni 1,5828 ha. zajęte w części pod drogę ulicę Sportową.
  2. Nabywanie na podstawie decyzji administracyjnej wydanych w sprawie nabywania gruntów pod drogi zgodnie z art. 73 ustawy z dnia 13 października 1997 roku Przepisy wprowadzające ustawę reformującą administrację publiczną. W 2023 roku na rzecz Gminy Brenna zostało przejętych 5 działek:
    - a. działki 1797/3, 1797/4, 1797/5, 1979/7 położone w Górkach Wielkich o łącznej powierzchni 0,1001 ha zajęte pod ul. Długą.
    - b. działka 1313/7 położona w Brennej o powierzchni 0,0050 ha zajęta pod ul. Dr Kisiały
  3. Przejęcie nieruchomości pod drogi publiczne w trybie art. 98 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku ustawy o gospodarce nieruchomościami:
    - a. W obrębie Brenna przejęto 2 działki nr 1009/7 i 2213/15 o łącznej pow. 0,365 ha,
    - b. W obrębie Górki Małe przejęto 3 działki nr 97/4, 127/54, 528/7 o łącznej pow. 0,0636 ha,
    - c. W obrębie Górki Wielkie przejęto 5 działek nr 827/46, 827/49, 508/29, 1302/15, 980/33 o łącznej pow. 0,0963 ha.
  4. Na podstawie art. 13 ust. 2, 3 i 4 ustawy z dnia 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa została nabyta działka 1225/3 o pw. 0,0176 ha poł. w Górkach Wielkich.
  5. W 2023 roku Gmina Brenna zakupiła działki 453/5, 455/3, 510/2, 510/3 o łącznej pow. 0,0254 ha za kwotę 8890,00 zł zajęte pod ul. Brzegową.
  6. Umową darowizny zostały nabyte działki:
    - a. 188/23 o pow. 0,0353 ha poł. w Górkach Wielkich zajęta pod ul. Sportową,
    - b. 826/1 o pow. 0,1020 ha i działka nr 827/9 o pow. 0,0080 ha poł. w Górkach Wielkich zajęte pod ul. Kamionka,
    - c. 661/7 o pow. 0,0042 ha i działka nr 1866/28 o pow. 0,0157 ha poł. w Górkach Wielkich z przeznaczeniem pod parking przy ul. Olszyna.

Ponadto została uregulowana ul. Halna w Górkach Małych - nastąpił podział terenów gminnych i terenów należących do osoby fizycznej, po czym została spisana umowa zamiany gdzie Gmina nabyła działkę 501/10. o pow. 0,0109 ha.

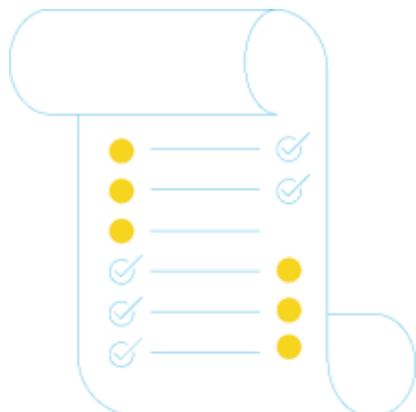


W trakcie procedury przetargu ograniczonego Gmina sprzedała działki 644/90, 644/91, 644/92, 644/93, 644/95 położone w Górkach Małych. Natomiast bezprzetargowo na polepszenie nieruchomości sąsiednich sprzedano:

- działki 487/27 o pow. 0,0070 ha i 487/28 o pow. 0,0139 ha poł. w Górkach Wielkich,
- działkę 588/61 o pow. 0,0048 ha poł. w Górkach Małych.

- Zawarto umowę dzierżawy gruntów gminnych z przeznaczeniem pod parkingi płatne:
  - - Brenna przy UG Brenna,
  - - Brenna przy kościele pw. Św. J. Chrzyciela,
  - - Górki Wielkie przy ul. Bielskiej,
  - - Górki Wielkie przy ul. Sportowej.
- W 2023 r. Wydział Inwestycji i Infrastruktury Urzędu Gminy wydał 407 zaświadczenia o przeznaczeniu nieruchomości w MPZP (wobec 355 w 2022 r. i 542 w 2021 r.) oraz 407 wypisów i wyrysów z MPZP (wobec 355 w 2022 r. i 542 w 2021 r.). Ponadto przeprowadzono 73 postępowania w sprawie opinii projektowanych podziałów nieruchomości w zakresie zgodności z MPZP (w 2022 r. takich wniosków było 95, a w 2021 r. - 104).
- W gestii gminy Brenna leży także utrzymanie zieleńców i rabat kwiatowych. Na koszt utrzymania zielni gminnej składały się następujące wydatki: zakup kwiatów do nasadzeń, zakup sadzonek drzewek, ziemia i nawóz do utrzymania zieleni, środki do zwalczania ślimaków, obsadzenia rabat, podlewanie i pielęgnacja, plewienie, koszenie trawników, wycinka drzew oraz cięcia pielęgnacyjne. Łącznie wydatki na powyższe dostawy i usługi wyniosły 41 595,04 zł. Poniesiono także koszt pielęgnacji jednego pomnika przyrody w wysokości 2.400,00 zł.
- Dodatkowo część prac prowadził Zakład Budżetowy Gospodarki Komunalnej Gminy Brenna, który w 2023 roku poniósł koszty na koszenie zieleńców z wywozem trawy i utrzymanie żywopłotów (76.440,00 zł) oraz grabienie zieleńców (liści) z wywozem (5.075,35 zł).

### III Podsumowanie



Podsumowanie niniejszego raportu stanowi syntezę najważniejszych informacji, które z jednej strony pozwalają na ocenę działań samorządu w 2023 roku, a z drugiej wpływają na określenie zaleceń, kluczowych w kontekście zadań przewidzianych czy też rekomendowanych do realizacji w okresie do końca 2024 roku.

Celowe jest:

1. prowadzenie ostrożnej i zrównoważonej polityki finansowej, z kontynuacją rozpoczętych projektów inwestycyjnych z udziałem środków zewnętrznych,
2. realizacja inwestycji w zakresie ochrony środowiska - dokończenie budowy kanalizacji sanitarnej w rejonie Brennej Kormany – Leśników jako zadania koniecznego do wyposażenia Aglomeracji Skoczów w zbiorczą sieć odprowadzania ścieków oraz realizacja rozbudowy kanalizacji sanitarnej w Brennej przy ul. Śniegociny,
3. rozpoczęcie procesu tworzenia planu ogólnego gminy (jego brak zdecydowanie utrudni procesy inwestycyjne po 2025 r.),
4. remont zabytkowego Przedszkola Publicznego w Brennej,
5. sprawne przeprowadzenie inwestycji rozbudowa i przebudowa ul. Hołcyna w Brennej,
6. realizacja zadania: budowa wodociągu w Górkach Wielkich - Nowy Świat (brak realizacji do końca 2025 r. skutkować będzie niemożnością uzyskania kolejnych subwencji w kolejnych latach);
7. zabezpieczenie środków na zakup gruntu i zaprojektowanie PSZOK, którego lokalizacja i koncepcja funkcjonowania została ustalona,
8. zabezpieczenie środków i przygotowanie działań prowadzących do spełnienia ilościowych obowiązków w zakresie segregacji odpadów (za brak osiągnięcia poziomów recyklingu grożą gminie sankcje finansowe),
9. konsekwentne wprowadzanie stref płatnego parkowania na terenach publicznych (wynika to wprost z zaleceń programu naprawczego finansów gminy),
10. zagospodarowanie terenu rekreacyjno-turystycznego przy trasie rowerowej Via Ducalis w Górkach Wielkich.

### III.1 Wnioski

Brak rezerw finansowych naraża budżet gminy na liczne nowelizacje i doraźne ograniczanie wydatków w trakcie roku budżetowego. Nie sprzyja to systemowej optymalizacji wydatków.

W budżecie problematyczne było wygenerowanie środków własnych na inwestycje i wkłady własne do dostępnych programów i konkursów na realizowanie różnorodnych zadań w zakresie infrastruktury turystycznej, sportowej, komunikacyjnej, kulturalnej, oświatowej itp. Nie angażując środków własnych (zwykle na poziomie kilkunastu %) gmina traci możliwość wzbogacenia przestrzeni publicznej o potrzebne, podnoszące jakość życia mieszkańców i usług publicznych inwestycje. Jest to szczególnie bolesne wobec pojawiającej się dostępności różnego rodzaju programów finansowania związanych z odblokowaniem przez Komisję Europejską dużych środków należnych Polsce w programie KPO. Niezbędne jest stworzenie funduszu zabezpieczającego środki finansowe na wkłady własne i prace projektowe. Zasiłić go może sprzedaż zbędnych gminie nieruchomości, a w przyszłości część wzrostu wpływów z podatków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej (którą należy aktywizować). Brak środków własnych spowoduje, że utracimy szansę na wyrwanie się z błędnego koła prowadzących do stagnacji oszczędności i ograniczy funkcje publiczne samorządu. Fundusz ten jest niezbędny teraz. Za kilka lat dostępność środków zewnętrznych może się nie powtórzyć. W 2023 r. zaangażowanie 1.8 mln własnych środków budżetowych pozwoliło pozyskać kolejne 15,4mln zł na „wbudowanie” w naszą infrastrukturę i jakość życia. Zaangażowanie kolejnego 1.8 mln zł. pozwoliłoby skorzystać z dostępnych, w obecnej perspektywie finansowej, pieniędzy na infrastrukturę i planowanie przestrzenne.

Proste możliwości wprowadzenia oszczędności w wydatkach budżetowych uległy wyczerpaniu. Dalsze oszczędzanie na wyposażeniu, szkoleniach czy wynagrodzeniach pracowników urzędu gminy przyniesie negatywne skutki dla sprawności i jakości funkcjonowania administracji. Ograniczanie wydatków na usługi komunalne spowoduje dalsze pogorszenie wymagającej poprawy infrastruktury drogowej. Brak inwestycji w publiczne usługi przedszkolne spowoduje wzrost liczby dzieci w placówkach niepublicznych, co wiąże się ze wzrostem należnych z tego tytułu dotacji. Ograniczanie kontaktów z partnerskimi gminami u naszych południowych sąsiadów zamknie możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na rozwój tej współpracy w przyszłości. Ograniczanie wydatków na zajęcia dodatkowe w oświacie, konkursy szkolne, wyposażenie pogorszy jakość realizacji tych istotnych usług publicznych. Tworzy się coraz większa luka pomiędzy możliwościami realizacji usług publicznych przez organy gminy, a potrzebami i oczekiwaniami mieszkańców.

Konieczne są inwestycje w narzędzia informatyczne i podnoszenie kompetencji pracowników urzędu gminy, zwłaszcza w zakresie poboru podatków od nieruchomości, kontroli związanych z ochroną środowiska (osadniki, oczyszczalnie, paleniska), planowania przestrzennego. Niezbędna jest reorganizacja funkcjonowania działalności oświatowej w kierunku zwiększenia efektywności

angażowanych środków bez ograniczenia realizowanych przez szkoły i przedszkola zadań. Wynika to wprost z audytu oświatowego zleconego na potrzeby programu naprawczego finansów gminy. Niezbędna jest weryfikacja i poprawa efektywności działania jednostek organizacyjnych, ale nie poprzez ograniczanie ich funkcjonowania potrzebnego dla rozwoju gminy i komfortu życia mieszkańców. Potrzebny jest ODPOWIEDZIALNY ROZWÓJ.

## Spis tabel

Tabela 1. Podstawowe dane ilościowe – Gmina Brenna	10
Tabela 2. Brenna w liczbach w latach 2020-2023	12
Tabela 3. Podstawowe dane budżetowe	16
Tabela 4. Realizacja planu dochodów w 2023 roku w Gminie Brenna	17
Tabela 5. Realizacja planu dochodów w 2023 roku w Gminie Brenna według działów klasyfikacji budżetowej	17
Tabela 6: Wykonanie dochodów Gminy Brenna w układzie WPF w 2023 roku	19
Tabela 7. Realizacja planu wydatków w 2023 roku w Gminie Brenna	21
Tabela 8. Realizacja planu wydatków ogółem w 2023 roku w Gminie Brenna według działów klasyfikacji budżetowej	21
Tabela 9. Inwestycje majątkowe o najwyższych kosztach (wydatki poniesione w 2023 r.)	23
Tabela 10. Wykonanie wydatków Gminy Brenna w układzie WPF w 2023 roku	23
Tabela 11. Zestawienie sytuacji finansowej gmin wiejskich powiatu cieszyńskiego	24
Tabela 12. Inwestycje i realizowane projekty w 2023 r. wraz ze źródłami finansowania	27
Tabela 13. Projekty 2023	28
Tabela 14. Sytuacja demograficzna w Gminie Brenna w latach 2020-2022	31
Tabela 15. Łączna liczba wychowanków oraz zatrudnionej kadry pedagogicznej w poszczególnych jednostkach oświatowych w 2023 r.	34
Tabela 16. Koszty utrzymania publicznych placówek oświatowych	35
Tabela 17. Dotacje dla przedszkoli niepublicznych w 2023 r.	36
Tabela 18. Infrastruktura i zatrudnienie w OPKiS w Brennej w 2023 r.	39
Tabela 19. Budżet biblioteki w Brennej	44
Tabela 20. Liczba czytelników i książek w 2021 i 2022 roku – bibliotek w Brennej łącznie z filią	45
Tabela 21. Formy, liczba świadczeń i kwoty przeznaczone na zadania w 2023 r.	48
Tabela 22. Zasiłek celowy - program „Posiłek w szkole i w domu”	49
Tabela 23. Zakup posiłków - program „Posiłek w szkole i w domu”	49
Tabela 24. Liczba osób z podziałem na grypy biorących udział w POPŻ	49
Tabela 25. Liczba złożonych wniosków oraz kwota – dotycz. pomocy materialna o charakterze socjalnym	51
Tabela 26. Rodzaj i kwota świadczeń: świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny	52
Tabela 27. Liczba rodzin i osób którym wydano KDR	54
Tabela 28. Liczba wydanych zaświadczeń o dochodzie	54
Tabela 29. Liczba wniosków dotycz. dodatku węglowego	54
Tabela 30. Liczba złożonych wniosków do 31.12.2022r.	55
Tabela 31. Kontrole związane z naruszeniem przepisów dotyczących ochrony środowiska w 2020 r.	57
Tabela 32. Dynamika wszczęć, przestępstw stwierdzonych wraz z wykrywalnością w kategorii przestępczość ogółem na przestrzeni lat 2014-2020	58
Tabela 33. Liczba zdarzeń drogowych na terenie Gminy Brenna w 2023 r.	58
Tabela 34. Liczba zdarzeń z udziałem nietrzeźwych kierujących na terenie Gminy Brenna w 2023	58
Tabela 35. Koszty funkcjonowania jednostek OSP	60
Tabela 36. Charakterystyka zdarzeń i interwencji PSP w Gminie Brenna w 2023 r.	60
Tabela 37. Szczegółowe zestawienie najczęstszych grup obiektów, w których jednostki prowadziły działania w związku z wystąpieniem pożarów w 2023 r.	60
Tabela 38. Liczba i rodzaj miejscowych zagrożeń odnotowanych przez PSP Cieszyn na terenie Gminy Brenna w 2023 r.	61
Tabela 39. Wyposażenie magazynu przeciwpowodziowego	61
Tabela 40. Zestawienie kosztów robocizny w ramach prac remontowych i konserwacyjnych realizowanych przez ZBGK	62
Tabela 41. Liczba uchwał Rady Gminy Brenna w 2022 roku	66
Tabela 42. Liczba uchwał z podziałem na kategorie w Gminie Brenna w 2023 roku	66





Gmina  
**Brenna**

*Sita Natury*

Urząd Gminy Brenna  
ul. Wyzwolenia 77  
tel. + 48 33 853 62 22  
[poczta@brenna.org.pl](mailto:poczta@brenna.org.pl)